

kultūros ir tautiško susipratimo kėlimas.

R. L. D. P. N.

Stabrausko "Kentotoja", apie kurią buvo rašyta, polidija buvo uždraudusi lietuvių dailės parodoje laikyti, ir trečią mėlykų dieną ta pati policija vėl leido rodyti minėtąjį paveikslą.

Primename, kad dailės paroda bus atvėrta tik ligi balandžio 25 d. Atvėrkio vakare paroda užsidengs. Kas dar jos nematė tai pasiskubinkite.

("Rygos Garsas").

IŠ PETERBURGO.

Balandžio 9 d. buvo 8 ir paskutinis šiame pusmetį susirinkimas "Burelio". Berods nebuvo visai apie šį "Burelį" rašyta, nors tai svarbus apsiirinkimas Peterburge besimokinančios jaunomenės gyvenime. Nėra nei viename Rusijos mieste tiek studentijos, kiek Peterburge (kalbu apie lietuvių; jų čia apie 150), ir stebėtina: mūsų studentai ir studentės žymiai skiriasi nuo kitų miestų ir draugijų. Bet kuom? Gal darbistuma? Veiklumu? Ainaip! Gaila, bet prisipažinti reikia: skiriamės ir labai skiriamės savo kalba — mes nemokame lietuviškai. Kalbos nemokame, laikraščių neskaityme. Lietuvos kultūros reikalių nepažįtame. Bet ar visi tokie? — Visi, neskaitydami kokių 8—10%. Skaudu taip atvirai kalbėti, bet tai grynai teisybė. Toli, mat, nuo Lietuvos gyvename ir todėl jos nepažįstame! Mes net susipažinti su jaja arčiau nenorime. Peterburge viską rastume, tik neįsiskome. Gal tai visuo-tina prie visko apatija "reakcijos laikais"? Gal apsilėidimas, o gal stačiai tinginio esame apstėsi?

Aš pasakysiu — tik noro, noro, o bus viskas. Taigi lietuvių kalbos, Lietuvos istorijos ir tt. prasmokymo dėlei, vargais-negalais susitvėrė "Burelis". Susirinkimai kas penyčia (pirmasis buvo 19—II). Per visus 8 susirinkimus buvo: 7 paskatos iš lietuviškos kalbos, 5 — iš istorijos, 1 — apie studentų pasidarbavimą tikslu kultūros, 1 — apie Lietuvos kolonizaciją. Susirinkdavo nemažai: studentų vis apie 20, o studentėjų pardžio 4—5, toliau tik vieną (iš viso studentėjų Peterburge apie 30). Kokią apturėjome "naudą dvasišką" — sunku spėti, bet nors tai gražu, — arčiau viens kitą pažinome, ir gal nuoskleisau toliau darbuosimės. Susirinkimus lankė vien universitai (per visą laiką turbūt, netikėtai buvo užbėgs vienas specialistas į vieną susirinkimą). Studentams ypač šitie susirinkimai reikėtų lankyti, bet jos tolinasi; girdėjau net truputiuką joms nesmagius aiškinimus, dėlko jos susirinkimų nelanko. Dailininkai mūsų visai tokių dalykų nežin-gėdauja; jie augščiaul juk už studentiją stovi (nors keletas vos pasirašyt moka), jie juk busianeieji Lietuvos didvyriai! Mes mūsų dailininkams už kiekvieną žingsnį užmoke, jei jie kuomet, sakysim nors prie rengimo vakarų prisideda, ir tai jie labai tankiai "bumba" kad juos skriaudžia, juos visai užmardžia. Aš skaičiau laikraščiuose, kad jiems net Lietuvoje vakarai rengiami ir pašėpos iš ten plaukia, bet niekame negirdėjau ir neskaičiau, kad studentas būtų šelpiamas, ar kad jo nauda būtų rengiamas vakaras. Taip mat dailininkų smagenis sutaisyti. Studentas toks jau gaivalas, ant kurio kupros dailininkai net akmenis gali be parako skaldyti.

Visgi šis "Burelis" parodys veidnesius, gabesniusius draugus, kurie gali kan nuoskleisai pasidarbauti: čia reikia pasakyt širdingiausių ačių visiems, kurie tą "Burelį" kuom gali palaiko, o svarbiausiai tiems, kurie suteikia jiems draugams žinias iš lietuviškos padangės.

Vepels.

("Lietuvos Žinios").

KAS LIETUVIUS IŠ TĖVYNĖS VARO.

Iševystės liga daugiausia buvo užsikrėtę žemaičiai ir Vilniaus gubernijos trakėnai. Nuo jų tas antkritis (epidemija) sparčiai platinosi į visas šalis, pasiekė giliausią Lietuvą net patį jos šiaurės kraštą. Šiaurės link eidama, ji vis silpnėjo ir kai-kur net visiškai buvo sustojusi. Buvo atsiradusi viltis, jog iševystė jau pasiekė

augščiausį laipsnį, aptuštino visą kraštą, likusiems padarė užtekčiai-vietos ir turės galų-gale sustoti. Tą viltį daugiausia kurstė patys išeiviai. Jie nesidžiaugė, svetiman-kraštan patekę; jie rašė gailius raštus, ilgdamiems tėvynės; jie pulkais grįžo atgal suvargę ir ne-pralobę. Apie aukso kalnus Amerikoje ir kitur palaiuta kalbėjus. Ir viskas užvylė. Aplankę sodžius, gavomė patirti, jog šį pavasarį iševystė netik nesustoją, bet net padidėta. Ypač iš tų vietų, kaip Ukmergės pavietas, iš kurių visų-mažiausia ikišiol eita. Sustoją tik žydai.

Kaip ant nebesveiko kuno votis, ta lietuvių iševystė tai šian, tai ten tvinksta, pratrūksta, vėl tvinksta ir taip be gal silpnindama ir be to nebetvirtą Lietuvos organizaciją. Niekas tų vočių pačiose šaknyse negydo, o lengvų patarimų, perserėjimų ir baidymų, kurių nemaža anais metais bėrė mūsų laik-raščiai, niekas neklauso. Galop ir tie patys laikraščiai nutilo, lyg pristigę naujų prirodymų, lyg nusi-minę, jog tasai jų rupeštis jokių laukiamų vaisių neduoda. O gaila: "macys — nemačys", o kalti reikia; betirindami tą savo tėvynės ligą, jei kitų neintikintume, tai bent patį suprastume, iš kur kyla, kaip gyvenimo paskure vaikščioja visokie puliai, kurie paskui vėtimis iškyla. Visi bendrai mėginkime statyti ligos diagnozą. Štai keletas paskutinių paserėjimų.

Kas lanko sodžius, tas, neabejo-jame, yra paserėjęs, jog lietuvių vis labiau pradeda vengti "juodojo" darbo, kuriuo vardu jie teva-dina žemės kultūrą: arimą, kulimą, linaminę ir tt. Amatninkų darbas — ne juodas, gatvių šlavėjų — taip-pat; juodžiausias ir sunkiausias darbas pabrūkose — lietuviams taip-pat ne juodas; net ka-torjiniai darbai tėra juodi Sibėri-juje, nes Amerikoje jie pavirsta — nebejuodais. Kas gi švarius ir, sulyginamai, netaip jau sunkius žemės darbus apjuodina, o blaiviausius ir sunkiausius miestų ir pramonės darbus išbaltina? Rublis ir tiktai rublis. Jis, dažniau svetur rankose pasirodymas, ir labiausiai dumais užrūkusias akis nušviečia; jis labiausiai smala ir prakaitu permirkusį darbininko kailį bent nuo kitų žmonių akių gra-žiu rubu uždegina; jis labiausiai suvargusią darbininko dusią liuo-somis valandomis supurtina ir tai valandai viską užmiršti leidžia — karčiamose ar saliuose. Už rublio nematoma, kaip miestų ne-svarumuose, pabrūkų dumynėse ir tvaikė veikiai sveikata dila, veidų raudonumas nyksta, — tiek to, by tik tai dienai butumei linksmas ir "apsitaisais"! Kas iš to, kad dvi-gubai ilgiau gyvenį sodžiuje, vis-ka atsilėdys dirbdamas, kad visos dienos taip neapsakomai vienoda pilkos, kad amžinai tuščios kišenės niekados neleidžia tau pajusti bent kokios savo galybės — nors gi karčiamoje, kur tavęs klausio ir prieš tave lenkias.

Ką visa tai reiškia? Ne ką kitą, kaip tik pirmąpradinį padidėjusių kultūrinių reikalavimų apsi-reikimą. Mūsų sodiečiai pradeda trokšti laisvės, komforto (vigadų), paviršutinio skaistumo. Trokšta jų instinktyviškai, pasiligsta, į juos savo rankas tiesia, jų kraštan pasaulio važiuoja įjėskoti. Bet visa tai apsi-reikšia primityviškai, siau-rai, dažniausia juokingai. Kitaip ir negali būti: laisve ir gerove išmintingai pradėdi naudotis tik tada, kada su jais apsi-pranti.

Tas pirmąpradinis laisvės ir komforto troškimas mums pasirodė kaip kad viešpatuojančiu ant vi-soko. Seniau girdėdavos šiosios šnekos.

Ko tu važiuoji Amerikon? — Gi pinigų prisikasti. Nenoriu amžinai bernaui! Sugrįšiu su šimtais kišenėje, nusipirksiu ukį, vesiu žmoną... Arba: — Paskendau skoloje — atsiet-siu, triobas persitaisyti, gyvulių prisipirksiu... Arba: — Broliu atidalysiu, liksiu vie-nas, kaip ponas, su savo šeimynėle.

Dar kiti svajoja net apie visą dviraį, didelį malūną, didelę pir-klystę.

Šiuo gi tarpu užklaudami jau-nuomenę ir vienos ir antros ly-ties, vieną ir tą patį girdėjome. — Kaip nevažiuosi Amerikon? Štai mano draugė pernai išvažio-vo.

Ištekėjusi. Rašo: "apsitaisius" esu, krėsle sėdžiu, nieko nedirbu, ko noriu, valgau, ko noriu, geriu. "Apsitaisiusi" esanti... — Ir at-siduso nabagė keliauninkė. — Kur nevažiuosi Amerikon! — Saku vyriškas keliauninkas. — Štai draugas, keletą metų pabu-vęs, sugrįžo "apsitaisius": skrybėlėtas, žuiponuotas, kamašiuotas, gelumbiuotas... — Ir tas atsiduso. "Apsitaisė", "apsitaisė", "krės-luose sėdi", "saliuonuse užia" — tiek ir tesigirdi. Apie pinigų sutaupy-mą, tėviškės gerinimą, atgal kuo-veikliausiai grįžimą šiuo žygiu ne-same nei gyčio girdėję.

Tai girdėdami, seniai liudnai galvomis linguoja. — Užaugino-mė, girdi, užliuliavome, ir kam? Kad svetur patasai vienas gyvenimu džiaugtų ar utis penėtų... — Senos motinos verkia, jaudma-s, jog ne ką gera jų vaikai ras ir užmarjė. Vieni stabdo, kiti ragina, o vis dėlto širdžia pri-tardami įsiekiantis "vigadų"; tad ir stabdymai neįtikina.

Paviršutinis švarumas ir gaš-mas viską atversia. Ko jis ištįr-gijų vertas? Štai vienas susirėjęs kaip karčiai apsakė savo "apsitai-symą".

— Amerikoje visiškai suvargau, prasigėriau; vos kelienei beliko. Apsiaustas apseno, kelinės augš-čiaul kelių sudrisko iki juosmeniui, skrybėlė nusivalikiojo. Grįždamas Prusuose vos beįstengiau nusipirkti skrybėlę... už markę. Kaip gi? Kitaip negalima: sugrįžus ty-čiosis; visi įsitikinę, kad Amerikoje pabuvę visi ponais virsta, — reikia bent pasirodyti "apsitaisiu-siu". O niekam neatina galvonų pakelti mano surdotą ir pamaty-ti... sudriskusį pasturgalį... Gana, gana su tuo Amerikos po-niskumu...

Tai vienas lietuvių varytojas Amerikon — noras prasišviesti. Kun. J. Tumas. ("Viltis").

LIETUVIAI PARYŽIUJ.

Paryžiuje (Prancuzijoje), tuom-kart lietuvių gyvena 15. Užsi-ėmimą turi beaz kiekvienas ki-toniška: J. Gabrys advokatas; J. Pautienius turi dirbtuvę apdirbimo knygų, užlaiko apie 7 darbininkus, prancuzus; J. Prušinskas naujai įsitaisė siuvyklą; du dailininkai, A. Brakas — piešėjas paveikslų ir dirbėjas žemlapių ir A. Jucaitis — skulptorius; Z. Ilgunas ir P. Ba-nys — raštininkai; B. Sleiny, iš-ėjas automobilijų mokyklą, dabar lankantis orlaivystės mokyklą; J. Kučinskas — reprezentantas gė-lių fabrikos; V. Jasulaitis siuvėjas moteriškų rūbų; V. Kučinskas, siu-vėjas vyriškų rūbų. Moterų yra: A. Pautienienė; J. Česniūtė — studentė Sorbonos; Dopkevičaitė — studentė medicinos; Kontantytė — studentė "Ecole des Hautes Etudes Sociales".

Gal da yra daugias lietuvių ar lietuvių, bet nežinoma; kaipo mokinės — p. Dopkevičaitė ir p. Kontantytė dar neseniai p. J. Gabriui pasisekė surasti.

1908 m., p. J. Gabriui pasirupi-nus, Paryžiuje tapo įsteigta drau-gija: Lietuvių Susivienijimas Pa-ryžiuje. Draugijos tikslas — suvie-nyti čianykščius lietuvius, šviesti, šelpti lietuvių rašlavą, laikraštiją, išsirašinti laikraščius, rupintis čia gyvenančiais lietuviu. Mėnesinis mokeskis 25 centimais (5c), bet mokama po daugiau, reikalauj atsi-tikus sušelpi kokį lietuvi, aukauja, kas kiek gali.

Seniaus, draugijos L. S. P. bu-vo šelpiami šie lietuviai: skulpto-rius — A. Jucaitis; B. Sleiny su pagalba L. S. P. išėjo automobilijų mokyklą, su palaikomu ypatingai p. J. Gabriui; Zgierski Strumi-lo ir kiti.

Dabartiniu laiku šelpiamas mi-nėtas — A. Jucaitis.

Seniausias Paryžiuje gyvenantis lietuvis — p. J. Pautienius, jis čia gyvena 23 metai.

Paprastų lietuvių darbininkų Paryžiuje neatkeliauja, tik 1909 m. buvo atvykę du paprasti lietuviai darbininkai, kurie keliavo į Ameri-ką ir tapo sugrąžinti. Pribuve Paryžiu, kol nesurado lietuvių — gyveno ant gatvės; jie metus laiko dirbo J. Pautieniaus dirbtuvėje.

Lietuviškų laikraščių draugijai L. S. P. pareina iš Amerikos: "Zvaigždė", "Darbininkų Viltis", "Keleivis" ir "Tėvynė"; iš Lietu-vo: "Lietuvos Ukinkas", "Vil-

tiš", "Lietuvių Tauta" ir lenkų kalboj "Litwa".

Terp minėtų laikraščių, parei-nančių L. S. P. da ypatingai parei-na: "Lietuvos Žinios", "Lietuvos Ukinkas" ir "Saltinis"; iš Ame-rikos: "Draugas" ir "Lietuvos" 2 egz.

Lietuvių Susivienijimas Pa-ryžiuje turi savo knygyną, kuriame randasi daug svarbių įvairaus turi-nio lietuviškų knygų ir senų lietu-viškų laikraščių komplektai, tik ne visi pilni; dar yra lenkiškų, pran-cuziškų ir vokiškų knygų.

Laikas nuo laiko 1908—1909 m., Paryžiuje buvo skaitoma lietuvių kalba referatai p. J. Gabriui, kartą dainininko p. M. Petrausko ir dai-lininko p. A. Žmuidzinavičiaus.

Keletas Paryžiaus lietuvių pri-guli lietuvių Dailės Draugijon, terp tų ir minėti du dailininkai.

5 d. gruodžio 1909 m. susirin-kus Paryžiuje gyvenantiems lietu-viams, p. J. Gabriui paaiškinus įstatus Tėvynės Myletojų Drau-gijos ir jos tikslą, visi vienbalsiai nu-tarė prisirašyti prie T. M. D. ir susitvėrė kuopa, kuriai T. M. D. valdybos likosi paskirtas num. 105-tas.

4 d. spalio 1886 m. Paryžiuje buvo susitvėrusi pirmutinė lietuviš-ka draugija "Želmuo" ir nuo to laiko sulyg 1907 m. lietuviai vis-gyavo susivieniję su lenkais.

Draugijos "Želmuo" yra proto-kolų knyga, kurioje įrašyta 13 protokolų; pirmas protokolas rašytas 5 d. liepos 1887 m. ir prie jo pridėtas antspaudas: Lietuviška Draugystė Želmuo Paryze X 1886; paskiausias protokolas rašytas 7 d. liepos 1890 m. po visais protokolais seka parašai: Perdėti-nis-Raštininkas — Verbunaitis.

Apie vėlesnius ir nutarimus "Želmens" plėčiai yra rašyta "Var-pe", svarbiausias nutarimas patil-pes yra: "Atsišaukimas" "Var-po" No. 6, 1891 m.; bet kaip ma-tyti iš aprašų "Varpe", ton draugijon p. Jučioje tik keletas lietuvių, kiti buv lenkai.

Likusiose "Želmens" knygose, kurios dailininkas L. S. P. knygyn-e, randasi ir tos draugijos antspaudai: Lietuviška Draugystė Želmuo Paryze X 1886, 1887, 1888, 1889, 1890, 1891, 1892, 1893, 1894, 1895, 1896, 1897, 1898, 1899, 1900, 1901, 1902, 1903, 1904, 1905, 1906, 1907, 1908, 1909, 1910, 1911, 1912, 1913, 1914, 1915, 1916, 1917, 1918, 1919, 1920, 1921, 1922, 1923, 1924, 1925, 1926, 1927, 1928, 1929, 1930, 1931, 1932, 1933, 1934, 1935, 1936, 1937, 1938, 1939, 1940, 1941, 1942, 1943, 1944, 1945, 1946, 1947, 1948, 1949, 1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 2680, 2681, 2682, 2683, 2684, 2685, 2686, 2687, 2688, 2689, 2690, 2691, 2692, 2693, 2694, 2695, 2696, 2697, 2698, 2699, 2700, 2701, 2702, 2703, 2704, 2705, 2706, 2707, 2708, 2709, 2710, 2711, 2712, 2713, 2714, 2715, 2716, 2717, 2718, 2719, 2720, 2721, 2722, 2723, 2724, 2725, 2726, 2727, 2728, 2729, 2730, 2731, 2732, 2733, 2734, 2735, 2736, 2737, 2738, 2739, 2740, 2741, 2742, 2743, 2744, 2745, 2746, 2747, 2748, 2749, 2750, 2751, 2752, 2753, 2754, 2755, 2756, 2757, 2758, 2759, 2760, 2761, 2762, 2763, 2764, 2765, 2766, 2767, 2768, 2769, 2770, 2771, 2772, 2773, 2774, 2775, 2776, 2777, 2778, 2779, 2780, 2781, 2782, 2783, 2784, 2785, 2786, 2787, 2788, 2789, 2790, 2791, 2792, 2793, 2794, 2795, 2796, 2797, 2798, 2799, 2800, 2801, 2802, 2803, 2804, 2805, 2806, 2807, 2808, 2809, 2810, 2811, 2812, 2813, 2814, 2815, 2816, 2817, 2818, 2819, 2820, 2821, 2822, 2823, 2824, 2825, 2826, 2827, 2828, 2829, 2830, 2831, 2832, 2833, 2834, 2835, 2836, 2837, 2838, 2839, 2840,

reikalauja 25c. daugiau už dienos darbą.

Sustreikavo teipgi mūzinistai ir modeliatoriai Jeansville Iron Works dirbtuvėse. Jie reikalauja 9 val. darbo dienos, vietoj liuso laiko subatj po pietų.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IS BALTIMORE, MD.

1 dieną gegužio buvo apvairčiota darbininkų šventė. Parengė ją vietinė Kriaučių Nepgrilminga Unija. Susirinkimą atidarė J. Denkevičia ir pirmą kalbėtoją perstatė J. Šukį iš Brooklyno, N. Y. Jis savo ilgoj kalboj perkratė istoriją gegužinės šventės.

Potam kvartetas vedamas A. Petraičio sudainavo gerai šias dainas: "Saulėlė Tek", "Mažka valge ir negėrė", "Dabar laikas, broliai, gerai", "Nors audros užia aplink mus". Kalbėjo dar J. Bulotas ir deklamavo P. Glaveckas.

Nors išpildymas programo užėmė daugiaus poros valandų ir žmonės buvo pusėtinai nuilę, bet pirmėdžiui pranešus, jog drg. Šukys turi gatavą referatą "Tutystė ir socializmas", kurio perskaitymas imty porą valandų, visi atsakė, jog nori klausyti. Na ir buvo skaitytas referatas, kurio turinio neminėsiu, nes jis buvo skaitytas jau keliose vietose ir platesni aprašymai tilpo jau laikraščiuose, tik tiek pasakysiu, kad čia žmonės patiko ir draugų Šukį, už tokį nenualsu darštumą publika apdovanojo gausiu delnų plojimu.

Susirinkimas atėjo apie 100 ypatų, tie patys, ką ir visada.

P. G.

IS DICKINSON, N. D.

Sitas miestelis lietuviams mažai žinomas, nors lietuviai čia gyvena nuo trijų metų.

Darbus čia galima gauti plytų dirbtuvė, pas fermerius lankus apdirbti. Galima gauti nuo gubernatoriaus žemės dovanai; žemę gali gauti turintis 31 metus, teip moteris, kaip ir vyriškis.

S. Miller.

IS PORTLAND, ORE.

Pas mus gyventi neblogai: oras geras, viskas žaliuoja ir gelės žydi. Darbai čia neblogai ir uždarbiai pusėtinai. Gėrėtis ir gamta dar labiau but galima jeigu vietiniai lietuviai suėty į artimesnę pažintį, kad susirūti į kokią nors lietuvišką organizaciją. Manau, kad šiame mieste yra mūsų tautiečių pusėtinai būrelis, bet jie išsiblaškę po visus kampus ir vieni apie kitus nežino. Vertėtų suėty į artimesnę pažintį nors tiems, kurie skaito laikraščius, o butų galima ką geresnio nuveikti, suvienijus mūsų spēkas šitame mieste.

Mūsų miestas, nemažias vertas negu kiti Pacifico pakraščių lietuvių apgyventi miestai. Man rodos, Portlando vienas iš gražiausių, sveikiausių ir smagiausių. Galima drąsiai sakyti, turi letuvišką klimatą. Taigi susivieniję, gal nemažai naudos padarytume netik sau, bet ir mūsų broliams, kurie vargsta blogose sanlygose gyvendami.

Dar sykį aš užviečiu, draugus tautiečius, portlandiečius pasipažinti.

Albinas Jakubka.

IS RAYMOND, WASH.

Vakarinėse valstijose daugiausiai yra lentų plovėklų. Nėra mažesnio mokesčio kaip 2 dol. už 10 valandų darbo. Darbas nuobodus, reikia dirbti ant oro; vasaros laike degina saulė, žmonės nudegę juodai.

Iš žianykščių lietuvių laikraščius mažai kas skaito. Miestas Raymond pastatytas ant pelkės, išskeltas ant medinių stulpų, todėl labai nesveikas. Yra čia 13 smuklių, jų neuždaro nei naktimis. Todėl lietuviai, turėdami atidaras tas jų nuyrėlas įstaigas, nieko kito ne nori, nes skaito veik nieko. Nedėlioms nėra kur pasidėti. Ne vienas lietuvis norėtų grįžti į rytus, bet kelionė brangi.

E. B.

IS KENOSHA, WIS.

9 d. gegužio, vakare 8 val., ėjo tris vyriškiai iš pietų į šiaurius gelžkelio. Tuom tarpu iš abiejų pusių bėgo traukiniai ir tie vyrai papuolė tarp traukinių. Vienas tapo ant vietos užmuštas; buvo tai lenkas Viktor Nadolski, neves; antras buvo rusas Kukta Konstan-

as; jis tapo sužeistas: sprandas išplėtas ir kojos odo nuardyta, 2 v. naktį pasimirė; trečias, koksai Cudai tapo numestas į griovį ir liko nežagautas. Už rusą ligonbutis paėmė \$50; nuvežimas kuno į Chicago atsiėjo \$90, popas už palaidojimą paėmė \$50. Už palaidojimą lenko paėmė kunigas lietuvis \$10, palaidojo su mišiomis ir važiavo ant kapt, laikė kalbą. Rusas turi Rusijoj pačią ir vieną vaiką. Kenosha banke turėjo \$500. Pati važiavo į Ameriką, bet duota jai telegramas, kad nevažiuotų. Visi tie vyrai buvo girti ir ėjo su merginoms pasilinksinti.

Kenoshetis.

IS EAST CAMBRIDGE, MASS.

Seniau iš mūsų miesto laikraščiuose tilpdavo džiuginančios kiekvieną lietuvių žinutės apie tankiai rengiamas prakalbas su deklamacijoms, apie teatrališkus perstatymus, apie aukas revoliucijos ir tautos reikalams ir tt.; vienu žodžiu, rasdavome žinias apie čia nykščių lietuvių veikimą tautiškoj ir darbininkiškoj dirvoj, visokius jų užmanymus. Bet pastaruoju laiku visas persikeitė, persikeitė net visas lietuvių naminis ir šeimyniškas gyvenimas. Vienos čielos šeimynos tapo iškeiktos, apšauktos bedieviškoms, šliuptyniškoms, socialistiškomis pavadinčios; kitose šeimynose vyras bedievis, o moteris gera katalikė, kitur moteris iškeikta, o vyras ne. Viską tai teip greitai padarė naujas kunigas Krasnickis. Jis kaip jau buvo rašyta laikraščiuose, pradėjo ardyt prakalbas, siųsdamas savo pasekėjus į susirinkimus, iš ambonos niekindamas socialistus; pradėjo net knygnešius neleist su knygoms į lietuvių gyvenimus.

10 d. gegužio užėjau su knygoms į vieną lietuvišką namą prie Harding gatvės. Tuom laiku užėjo ten kun. Krasnickas ir, kaip paprastai, pirmiausiai užvedė kalbą apie aukavimą kiek nors, bet atsakius, kad jau aukauta kitur tam mieriui, jis pamatęs knygas, paima nuo stalo "Bezdionių prėzidentą", Antonovo parašytą ir tuoj trenkė į stalą ir pradėjo kloti visus socialistus, šliuptynius ir mane, kaip aš drystu tokius raštus pardavinėti. Liepė man iš svetimo namo laukan išeiti, bet žinoma, aš nepaklausiau. Čia reikia pasakyti, kad dėl jo šurkštumo, šitam kunigui pastaiko, kad jį žmonės iš savo stubų išprašo, todėl vaikščioja dabar paprastai ne vienas.

J. P. Raulinaitis.

"DAGIO" LEIDĖJAMS IR SANDARBININKAMS.

Praeitame "Dagio" numeryje tilpo melagingas aprašymas apie "Lietuvos" reporterį bei apie jo "negražiųjų" pasielgimus, todėl reikalinga čia jiems, "Dagio" rašytojams tas nurodyti, nors, neabejojau, jog jie patys tai gerai žino, ką manan nurodyti, nors tyčia tą žinojimą niekina.

Nežiūrint koks ten laikraštis būtų — humoristiškas, satyriškas, partijinis, ar visuomeniškas — kiekvieno laikraščio priderystė rašyti tik tą, kas yra teisybė. Tokios taktikos privalo ir turi prisilaikyti kiekvienas laikraštis. Mūsų gi "humoristinis" laikraštis iki šiolie daugiausiai užsiima tik išmislinėjimais ir iš pirsto išlaužtais apkalčinimais, nesidrovėdami pirm viso ko apkaltinamusius apvainikuoti visokiais išpavardžiavimais, koki pasitaiko tik tarp gatvės vaikų.

Sulyg "Dagio" apkaltinimų, "Lietuvos" reporteris visada išgyręs "Dramatiško Ratelio L. S. S." perstatymus, nežiūrint koki jie buvo, vien tik už tai, jog "Dramatiškas Ratelis" reporteriui duodavęs į savo perstatymus dykai bilietus, kuomet "Birutės" perstatymus, drauge su jos lošiamais veikalais, reporteris išniekindavęs, žinoma, už tai, jog ji nedavusi dykai bilietų.

Pas kitas tautas reporteriams visur esti dykai įėjimai. Reporteriai dykai esti įleidžiami į yvairiausias vietas, kur tik jiems reikalinga įeiti: į teatrus, koncertus, operas, muziejus ir tt. Lietuviams gi tas nepaprasta, jie kita tautų išdirbtų taisyklių dar ne daug pažįsta. Todėl, jeigu "Dramatiškas Ratelis" davė reporteriui bilietus dykai, tai jis vien prisilaikė civilizuotų tautų pripažintų taisy-

klių. Tačiau ne vienas "Ratelis" davė dykai bilietus, juos davė ir "Muzikališkoji Draugija Birutė". Į visus jos perstatymus, buvusius šiame sezone, reporteris buvo įleidžiamas dykai, išskyrus porą p. Petrausko koncertų.

Taigi, jeigu ką reporteris pagyrė arba papeikė, tai ne dėl bilietų. Ne visus juk "Ratelio" perstatymus ir artistus jis išgyrė ir ne visus "Birutės" perstatymus ir artistus išpeikė. Jeigu "Ratelis" buvo labiau pagrįstas, tai vien dėl to, jog jis turėjo gabesnius artistus, kokių "Birutė" neturėjo. Net geriausius "Ratelio" artistus, tokius kaip pp. Vaitiekūnas ir Briedis, reporteris ne visuomet išgyrė. Tą nėra reikalo privesti, nes visi skaitė "Lietuvą", tą galėjo matyti. Jis išpeikė tokius "Ratelio" perstatymus kaip "Izraelio Vaikai". Ne visi "Birutės" perstatymai buvo išpeikti; iš jų, kiek atmenu, tik "Blinda" buvo nupeiktas. "Blinda" lošusieji buvo pagirti toki artitais kaip p. Butkus, p. ne Mosnykienė; iš visų tik vienas Baltrušaitis buvo nupeiktas. Bet kadangi pastarasis su "Dagio" leidėjais yra artimesnėse pretensijose, tai čia ponas reporteris tuomi ir prasizgengė.

Apart kitko, "Dagis" apkaltino "Lietuvos" reporterį, buk tasai bedievis vienas pripildęs savo raštus "Rimba" ("Darbininkų Vilties" humoristikos skyrių), visai išmislinėdamas apie chigagečius, ypač apie įžymesnius Chigagos tautiečius. Iš kur tokias žinias "Dagis" pasėmė, tai ne mums "griešniams" žinoti. Todėl, jeigu "Dagis" padrods nors vieną koki nors "Lietuvos" reporterio raštą "Rimba", arba kur nors kitur, kokiame nors laikraštyje, iššmus "Lietuvą" laike reporterio prie "Lietuvos" reporteriavimo rašytą, tai "Lietuvos" reporteris siuomi "Dagius" pažada tą, ko gali nuo jo pareikauti. Kiti laikraščiai lai maloni tokį "Lietuvos" reporterio raštą, jeigu jis tame laike ten tilpo, neslėpti. Bet jeigu to "Dagis" nepripodis, tai reporteris malonėtu, kad "Dagis" prie savo antgalvio — "Dagis", pridėtų dar žodį "Melagis". Tada bent visi matys jo tikslą. "Lietuvos" reporteris.

DAR APIE GYVENTOJŲ SUŠKAITYMĄ.

Jungtinių Amerikos Valstybių gyventojų surašas, pagal Kongreso nutarimo, jau pasibaigė gegužio 15 dieną.

Girdžiama vienok, kad daugelis gyventojų, nežinia dėlko, likosi neuzrašytai ir pertat nepriskaitytai prie abelo skaitliaus. Jei Tamstos enumeratorius neužrašė, arba jei Tamsta žinote šeimynas dar neužrašytas, tuojau apie tai malonėkite pranešti Cenzo biuiui.

Palikti neužrašytai pavienius arba čielas šeimynas — tai reikiška nusikrauti Jungtinių Amerikos Valstybių gyventojų skaitlių, nusikrauti skaitlių gyventojų miestuose, valstybėse ir pavietuose, kuriuose Tamsta gyvenat, tai reikiška nusikrauti skaitlių gyventojų atskiras tautos arba luomo, kuriam Tamsta priklauso, kitais žodžiais sakant: kiek dušių liko neužrašytų, ant tiek bus mažesnis gyventojų skaitlius Tamstos valstybėje; mieste arba pavietė, kuriame gyvenate, tautoj ir luome, kuriam priklauso te.

Jungtinių Amerikos Valstybių Cenzo biuras nori žinoti teisybę, tikrą gyventojų skaitlių.

Žemiaus paduodama klausimai, ant kurių reikia atsakyti apleskiems, kad tilptų šiometnin gyventojų surašan.

Tamsta gali šį patį popieros skyelį iš laikraščio iškirpti ir, surašęs atsakymus, pasiūsti Cenzo biuiui. Arba pats gali tuos pačius klausimus ir atsakymus ant atskirų popieros parašyti ir tieptat tuojau pasiūsti Cenzo biuiui.

Siųsdamas tuos klausimus su atsakymais, ant koperto, užnot krasos ženklelio (markės) ant kampo (iš dešinės pusės viršų parašyk teip: *Official Business, Bureau of the Census*). Jei parašyti tuos žodžius, prie laiško nereikės lipinti krasos ženklelio ir laiškas nueis pakirtu vion.

Štai ant kokių klausimų reikia atsakyti tiems, kurių enumeratorius nėra užrašęs:

Vardas pravarde
FULL NAME
Amrašas

STREET ADDRESS
Kokioj giminytėj ėsi su namų šeimininku
Relation to head of family
Kiek turi metų
Age last birthday
Ar vedes, ar ne
Single Married
Gal našlys ar persikyręs
Widowed Divorced
Kiek metų kaip esi vedes
No. kears present marriage
Kiek vaikų turėjai
Mother of how many children
Ar vyras, ar moteris
Color or race mail or femail
Baltas
White
Kur esi gimęs
Place of birth
Kokios esi tautos
Native language
Kur tėvas gimęs
Father's birthplace
Kokios jis tautos
Father's native language
Kur motina yra gimusi
Mother's birthplace
Kokios ji tautos
Mother's native language
Ar esi Jungt. Valst. piliečiu
Citizen of United States
Kada atkeliavęs į Jungtines Valst.
If not, year of coming to U. S.
Ar turi antrąsias popieras
Naturalized
Ar turi pirmasias popieras
First Papers
Ar moki angliskai kalbėt
Speak English
Jei ne, tai kaip
If not, language spoken
OCCUPATION
Ar esi darbaviu
Employer
Ar darbininku
Employee
Ar dirbi pats ant sąsės
Working on own account
Ar dirbai balandžio 15 d. š. m.
Employed April 15, 1909 m.
Kiek sanvačių nedirbai 1909 m.
No. week unemployed 1909
Ar moki skaityt
Able to read
Ir rašyt
To write

1909 m. rugsejo 1
Attended school Sept. 1 1909
Ar gyveni savam namu, ar samdai
Home owned or rented
Jei savame, ar turi užtraukęs morgančių
Fre or mortgaged
Patėmijimai
Remarks
Ant šių visų klausimų privalo atsakyti kiekvienas skyrium: senas ir jaunas, didis ir mažas, ir tuos atsakymus pasiūsti savo distrikto supervisorui.

Teip, duokime sau, visi tie, kurie gyvena mieste Chicago arba pavietė Cook, gali siųsti savo tuos atsakymus sekančiu antraštu:

Willard E. Hotchkiss,
Supervisor of the Census,
406 Raud McNally bldg.,
Chicago, Ill.

Jei nežinai savo Cenzo supervisoriaus antrašo, paklausk laiknešio — jis pasakys. Jei ir teip negalėsi patirti antrašo, tai tuos klausimus su atsakymais siųsk tiesiog: United States Census Bureau, Washington, D. C.

J. P. Varkala (Sp. Ag.).

Willard Huntington Wright KRAUJO REGYKLA.

Pagoniškė buvo puiki. Pagoniškasis žvėriškumas išsididus. Romos garbės metais šimtas tukstančių — parvos vaivarykštė — sėdėjo marmuro amfiteatruose po mirgančiais lėliju ir šilkų baldakymais, drąsinami laukinės muzikos, jaudinami rytinių kvėpalų, ir žiūrėjo į pasiūtis kas grūntynes šaryuotų raitininkų, skyduotų galinčių ir gražuotų raitininkų. Sušukus "Hic habet", jie pasivardavo prie kin ir užgniaudavo savo nykščius. Čia parpuolęs gladiatorių buvo perduriamas plėnu.

Kitokios yra šios dienos grūntynės, kurios atsako anoms išdidioms senovės stiprybės ir kraujo orgijoms.

Neseniai Vernone suėjo ir kovės šeši intyninkai. Tai buvo poroda visa to, kas yra likę šiandien senovinių arenų. Pirmos dvi intynės traukėsi vos po kelias minutes. Jos neįstengė nei žiurovų

inties sužadinti. Tik Flynnui ir Langfordui, svarbiems intyninkams susirėmus sena žiurėtojų kraujagydybė atsidėgė. Tasyk minia pasvaigo. Intyninkai kovės smarkiai, žiauriai, žvėriškai, kol, baisaus pusvalandžio pabaigoje, juodveidis ilgu, nedoru savo rankos moju iškelė romėnų ir baltveidis krito kaip maišas ant aslos be jausmo, sumuštas, sukanveiktas.

Zvėriškumas ir patogumas visuomet plėtojos drauge. Tik dabartinis žvėriškumas stengėsi pralaukti patogumą. Beaugdamas iš būtinumo gyventi, išpradžių jis buvo palaidas, chaotiškas, neapdirbtas. Tai buvo žvėriškumas užsidėgusio gyvulio, plėšrojo žvėries, neįaukinto ir neprotingo, einančio padaukais beįėjant maisto. Toliaus rados padermės kovojančios už pirmesnybę. Potam pas pirmapradinį gyvulį rados tveriajū klaidžiojanti protinė veiktis vadinama įvaizdu. Su juo atėjo pažinimas ir noras grožio. Pirmieji juodieji karžygiai dažais tepė savo odas ir puošė savo kunus. Barbarybė buvo iškelta į puikią. Vėliaus kareiviai puošė įdomiomis parvomis, jų parėdai buvo išrašyti auksu ir sidabru, jų žirgai buvo brangiai papuošti. Grožio pamėgis žengė ir plėtojosi drauge su žvėriškumu, kadangi žvėriškumas yra įgimtu gaivalu viso žmogaus pajiejoj — jis neatimamas, nesužadinamas, nesunaikinamas. Tybulus, bekraujis dabartinis pirklybus žvėriškumas yra gal baisėniu už greitąjį perskriodimą romiškoju kardu; tai yra išdailintas žvėriškumas, pragobiosios civilizacijos žiaurumas.

Zvėriškumas kaip grožio reginys pirmiausiai buvo supratas ir išauktas pas etruskus. Ant etruskų pastatyta Roma. Augščiausias žvėriškojo grožio laipsnis buvo pasiektas prie cezarių, pradedant nuo Kaligulos ir einant augstyn iki karščiuotų įvaizdų Nerono, Domitijano, Karakallos ir to laibojo vėliniškojo hermafrodito Helio gabalo. Bet čia prasidėjo slapotos gotų ir vandalių suokalbystės. Romos likimas likosi uždarytas meduotoje midaus taurėje. Sudundėjo žemė nuo tukstančių marmurojančių kojų. Smugis, kuris sukrėtė senovinį pasaulį, likosi paleistas. Romos garbė susiubavo, sukniubo ir pargriuvo įromis.

Bet šiandien mes turime senovinių gladiatoriškų intynių užlikinį. Tauta praužva, bet jos idealai gyvuoja kaippo visuotinas pavildas. Siu dieninėje lažbyj intynėje yra senovinis Romos idealas bespalvės aplinkybės išlygintas. Antrankio nėra daugiau. Kumstis apkrautas sunkiu švinu yra bauria istorija. Kilpos ir lazda likosi atmetsta. Bet žvėriškąjį pajieja yra be atmainos; kraujas vis verda prie muštynių. Tik išvaizda yra kitokia.

Romos didybės metais ciosoriškios orgijos neįpasakomai buvo iškilmingomis. Milziniškuose marmuriniuose amfiteatruose buvo spalvuotosios betvarkės kvaitulys — į padukį varąs muzikos plerpmas, griausmiškas, sumišęs žvėrių bliovimas, ginklų čarškejimas į šarvus, kvapą užimanti kvėpalų kvapsnis, puikiai išsivietintos tunikos ir togos, nešykštis puokščių, gausi siuvinėtų šilkų sądėrmė — dalykai siekia žmogaus vaizdumo kraštus. Šimtas tukstančių žmonių padarė kilančią išlanką augščia apkvapsintos, puokštėmis išbarstytos arenas: pilkarbiai kunigai, melynogiai lictoriai (maršalkos), užrubežiniai kunigaikščiai ir ambasadoriai kuojaviraisiais parėdalais kuomargiausių parvų, jauni aristokratijos žmonės su puikiais skaisčiais raudonais ploščiais, nuo kurių dvelkė cinamonais, nusidariusios koketės su žirenančiomis rytinėmis akimis ir kvapsniuotais šydais bei peplais sidabro audeklo apdangalai; karžygiai apsitaisę į purpurus — veidai ir rankos nudarytos karmazino dažų, moteris su odomis išbaltintomis švinu; pirkiai su baltai išsiuvinėtomis togomis; jaunos moteris su merunu plaukuose, jų lankščios baltos rankos ištrintos cidonijos sunka, jų sandaliuotos kojos pavilgytos morku, lupos nuraudintos alkanetu, antakiai nujudintai suodžiais. Pačiame amfiteatro gale muzikininkų tuntas tigrų kailių tunikose be paliovos skleidžia žmonišką riestų ragelių plepiną. Arti arenas sėdėjo ciecorius Cezar-

ris, nuteptas dažais, įtrintas kvapsnigais tepalais, visas jo kunas nuskaustas, jo nagai nudazyti jo puikus purpurinis rubas šviečia graznomis ir auksu, jo lupos sudėtos nedoru pasigėrėjimo šiepulim.

Pirmos alsingos popiečio valandos buvo užimtos kraupiomis žvėrių intynėmis. Liutai, žirafos, hyopotamai, rainiai (tigrai) ir hijėnos draskėsi vieni jo kitų — vienas kitam paleisdami žarnas, užtremdami, suplėsdami vieni kitus — kol antgalo arena likosi vien atkaria regykla suplėsyty mėsų, besilejančio kraujo ir paleistais viduriais lavonų. Buliai kimū balsu baubdami rėmėsi su panėromis. Baisios boa vyniojos aplink silpnas starnas ir paskui paliko jas drebančias, sutruskintas. Jiešmais jėrztintų milzinių drumlų kaimenė trypė tukstančius avių. Išalkę nosragiai iltimis varstė hijenų pulką. Šitam pasibaigus ir areną nuvalius, raitininkai ir ratininkai, puikiose tunikose, išpuošose kaltu auksu; pliki, juodi Afrikos milžinai; sveitimų šalių karžygiai; lygumų medėjai; plynių žiauruoliai; Pamirio kiuržai, ėjo ir maišė smarkios kovos poskėjimą su krotalos ir harpų muzika, ragų plersėjimu ir pakvatusių tukstančių dainavimu. Išėdavo kovon etiopai su tigras, kurioje negrai buvo suplėdomi į šmotus sąnarys po sąnariui; ėmės buliai su raitininkais; buliai su drumbliais; žalčiai su kiuržais; leopordai su briedžiais — abelsas suplaukis neįpasakomos piovinės.

Bet visa tai buvo tik pradžia. Popiečio svarbiausiu nutuikiu buvo gladiatoriškosios intynės. Jų prirengimui šimtai vergų valė areną nuo sudraskytų žmonių ir žvėrių kunų. Areną nuvalius ir nuslavus, nuogos moteris nuo lektikos (tikra nešykla) etiopų nešamos iš naujo barstė žemę gelėmis ir kvapsniuotą orą trintu musku. Po to užėjo tyla neįpasakomo laukstumo pilna. Staiga muzikininkai pradėjo žaisti ne savais balsais. Tukstančiai balsų pridėjo savo šauksmus prie jos. Pro milzinius skliautus ilgos didžiųjų gladiatorių eilės pradėjo eiti arenon, mosuodami savo kardapeilais ir šaukdami pagarsėjusį, "Ave Imperator, moriturus sultut".

Asesorui davus ženklą mušis prasidėjo. Šviesos bruksniai, praisiskverbdami pro tinklėtą šilkinių baldakimų plėščioj ir mirgėjo nuo blizgančių peilių ir skydų. Bežiurincias minias ištiko tyla. Šimtai fleitų skleidė savo minkštą jo kvapsniuotąjį orą. Vestalės triukšmingai mėtė rozes pro marmurinę baliustradą. Gyvi gražūs gladiatorių liemenys, aprauktai rusvomis odomis ir apvainikuoti nuzibintais šalmais, vartės, badės ir alpo puikiame veiksmo sąlydume. Išdidį jaudingo spalvinimo sądėrmė drauge su tirstomis kvapsnimis ir švelnia muzika buvo puikus jausminio smagumo čiukuru — galutinio jausmų kvaituliu. Čia buvo dailenybiškos mirties čiukuras — baisaus, išdidaus grožio pats viršus. Gladiatoriams gi parpuolus, žiurovų nykščiai susilenkdavo pažymėjimui kelio atsvertam plienui. Kartas nuo karto, lictoriai davus ženklą, mušis liaudavos. Mystiškai apsitaisę žmogystos nūnešdavo šalin negvėlius, pirma ištryę glėžnus kunus raudonai įkaitintomis geležimis, ar jie nėra apsimetę negyvais.

Mušis traukėsi iki saulės nusileidimui. Paskui ėjo puota, — kurioje gražios, nuogos mergos, su rytinėškąja gašla akyse, šoko pagal krotalos balsą; čia polituoto sidabro amforose (ąsočiuose) falerniškas ir chioiškasis vynas tolydžio buvo paduodama jaunų berniokų, kurių ilgi plaukai buvo vietoje šluostelio. Toliaus ėjo šokėjos, giesmės ir, antgalo kvapsnienės pirtis. Pajautimai buvo išgilinami su gausa nebuvisių biauromia apnyko mane. Aplinkui mažą išskeltą estradą vidury buvo trys didelės sėdynės — eilės laipsniškai einančios augstyn iki audeklinių lubų ar prastų sparų.

Standien! Koks nelemtas ir jauskus, vienok įgimtinais puikus vaizdas! Man jėjus Vernone paviljonan pasizūrėti romiškosios arenas likučio parodos, aplinkybių biauromia apnyko mane. Aplinkui mažą išskeltą estradą vidury buvo trys didelės sėdynės — eilės laipsniškai einančios augstyn iki audeklinių lubų ar prastų sparų.

Standien! Koks nelemtas ir jauskus, vienok įgimtinais puikus vaizdas! Man jėjus Vernone paviljonan pasizūrėti romiškosios arenas likučio parodos, aplinkybių biauromia apnyko mane. Aplinkui mažą išskeltą estradą vidury buvo trys didelės sėdynės — eilės laipsniškai einančios augstyn iki audeklinių lubų ar prastų sparų.

Standien! Koks nelemtas ir jauskus, vienok įgimtinais puikus vaizdas! Man jėjus Vernone paviljonan pasizūrėti romiškosios arenas likučio parodos, aplinkybių biauromia apnyko mane. Aplinkui mažą išskeltą estradą vidury buvo trys didelės sėdynės — eilės laipsniškai einančios augstyn iki audeklinių lubų ar prastų sparų.

Standien! Koks nelemtas ir jauskus, vienok įgimtinais puikus vaizdas! Man jėjus Vernone paviljonan pasizūrėti romiškosios arenas likučio parodos, aplinkybių biauromia apnyko mane. Aplinkui mažą išskeltą estradą vidury buvo trys didelės sėdynės — eilės laipsniškai einančios augstyn iki audeklinių lubų ar prastų sparų.

Standien! Koks nelemtas ir jauskus, vienok įgimtinais puikus vaizdas! Man jėjus Vernone paviljonan pasizūrėti romiškosios arenas likučio parodos, aplinkybių biauromia apnyko mane. Aplinkui mažą išskeltą estradą vidury buvo trys didelės sėdynės — eilės laipsniškai einančios augstyn iki audeklinių lubų ar prastų sparų.

Standien! Koks nelemtas ir jauskus, vienok įgimtinais puikus vaizdas! Man jėjus Vernone paviljonan pasizūrėti romiškosios arenas likučio parodos, aplinkybių biauromia apnyko mane. Aplinkui mažą išskeltą estradą vidury buvo trys didelės sėdynės — eilės laipsniškai einančios augstyn iki audeklinių lubų ar prastų sparų.

Pusė stogo buvo nudengta, įleidžiant menką saulės šviesą, lan-guojančią visą vidų sąspary šėšėliais. Augščiausios sėdynės buvo užimtos negrų, meksikonų, italų ir bėdinesniųjų amerikiečių luomų. Jie šaukė ir nekantravo, keikdamiesi, šaukdami vienas kitą, stumdydamiesi, svyrinėdami ir pravisvardžiudami. Kitoj eilėj buvo augštesnis draugijos sluogsnis — pardožininkai, aktoriai, smulkesnieji vaizbiai, vidutiniai pasiturintys žmonės. Dalyj artimiausioje prie aptvaro buvo "sportininkai", gerai ir pergerai apsitaisę žmonės, smuklininkai, žvalūs jaunų puošniai, neseniai pralobę po miestą besisukinę žmonės. Atskiroj sėdynėj eilėj ties estrados apacia sėdėjo laikraštiniškai, telegrafiniškai su savo tarškančiais instrumentais, rašonomis mašinomis ir telefonais. Čia sėdėjau ir aš.

Pusė vyrų rukė. Mėlynas rukas sklaidės saulės spinduliuose. Degutukai vienval plykščiojo po paviljoną. Bet kitokios parvos nebuvo. Visas reginys buvo surukęs ir surudęs. Keli spalvos šlakai (kur vyrai dėvėjo šviesiai žalius ar pilkus drabužius, arba kur, tai čia, tai ten, žiurovas buvo išsivilkę (vienmarškinis) buvo aptemdintės dumų ruku ir šėšėliais. Sienos ir šulai buvo iš apbrukus, nemaliavotų medžių. Audeklus pusiau apdengias stogą buvo purvinai pilkas, nublukęs nuo oro. Blyskiai mėlynas dangaus kraštas su savo balto debesio kratnais buvo nepaprastai šviesus sulyginant su bespalvėmis žmonių eilėmis.

(Pabaiga bus.).

Tėvynės Mylėtojų Dr-stės Reikalai

Visus raštus Tėv. Myl. Dr-jos reikalauja, kuopus ir pavienius ypatos malonės siųsti į J. L. Kom. nariui ir redaktorui.

J. LAUKIS.

401 Brick st., Valparaiso, Ind.

TREČIAS T. M. D. SEIMAS.

Trečias T. M. D. seimas atsisbus siuosmet Chicago

bėse šviesos apšviestumus, kaip žibantius meteorus. Buvę augtysėse paėmė iš ten kelias oro stildines ir tą orą išsirs savo laboratorijose.

|| Berlyne, ant Tempelhofo lauko atliko mėginimus naujo be baliono orlaivio padirbio Gravesti. Orlaivys tas gali paimti keturias ypatus. Nusileidus ant žemės, tą orlaivį umu laiku galima perkeisti į automobilį.

|| Maskvoj susekta vagilių organizacija susidedanti iš mokinių vidutinių mokyklų nuo 15—19 metų, vaikų gana žinomų miesto gyventojų. Jiems prirodyta 40 vagystų, daugiausiai jie jų paplėdė pas gydytojus. Jie pavogė 1000 rub. ir pinigų restoranuose praleido.

|| Kaip dabar pasirodė, eksploziją kazarmėse mieste Pinar del Rico ant salos Kubos pagimdė vienas neatsargus, ar gal visai nežinantis kaip su dinamitu reikia apsieiti darbininkas. Jis taisė praskiskutes skrinutes, kuriose buvo dinamitas, užsimanė tiesiog su kuju į lentą įkalti vinį. Bekalant ir atsitiko eksplozija, nes dinamitas ne pakenčia sutrenkimo.

|| Dėl prisiartinimo prie žemės kometas Haley, kurio savo uodega 18 d. gegužio užgriebė žemę, ant salos Porto Rico gyventojai laukė svieto pabaigos. Darbininkai nedirbo, visą dieną meldėsi bažnyčiose. Bet diena praėjo, o svieto pabaigos nebuvo. Jau kometa uodegos nekarta žemę užklūdė, bet kad jos susideda iš labai praskies medegos, tai žemei ne daug blogumo gali padaryti.

|| Lenkijoje, Čestochove, su dideliu iškilmiu tapo uždėtas abrozdai Motinos Dievo naujas, po piežimas įtaisytas vainikas vietoj pavogto. Iškilmėse dalyvavo 60 000 žmonių.

|| Daugiasiai laišky rašo Kanados gyventojai: ten išpuola 221 krasos siuntinys ant gyventojų; Naujojo Zelandijoje 135 siuntiniai, Anglijoje 111 siuntinių, Vokietijoje 95, Prancūzijoje 79.

|| Mieste Pinar del Rio, ant salos Kubos, kareivių kazarmėse explodavo 3000 svarų dinamito. Prie to su viršum 100 ypatų tapo užmuštų, o tiek jau sunkiai sužeistų. Iš kazarmių nieko ne liko, jos tapo sugriautos. Nuo ko užgimė eksplozija, tikrai nežinia.

|| Jungtinės valstijos, Brazilija ir Argentina sutarė įsikišti į nesutikumus Peru su Ekuadoru ir neleisti karui užsidegti, bet nesutikimai tuos savo teismu užbaigti. Peru tam užmanymui pritaria.

|| Netoli Aleksandrovsko, Maskolijoje, besikeliant 94 darbininkams per upę Dneprą, apvirto valtis ir 47 darbininkai prigėrė.

|| Už dvikovą, maskoliškos dumos pirmininkas Gučkov ir dumos astovas grafas Uvarov teismo pasmerkė kalėjimui trims savaitėms.

|| Peterburge ligonbučiuose padaryta tapo netikėta revizija ir visur surasta negražūs urėdinkų darbai. Reviduojant Kalinkino ir Obuchovo ligonbučių kasose, vietoj ligonių sudėtų pinigų, rado tuščius konvertus, o juose pinigų nebuvo.

|| Naujasis Anglijos karalius Jurgis V, užėmęs sostą, taip kaip jo giminaitis Maskolijos caras, parodė malonę pirmiausiai sėdintiems kalėjimuose pasizengėliams; vieniems visai bausmę dovanavo, kitiems žymiai sumažino.

|| Mieste Kork, Airijoje, tarp arių priešingų politinių partijų užgimė muštynės, kuriose sužeista daug žmonių, tarp jų yra ir arių atstovai parlamente Sheehan. Prasidejęs vadovams varžyties politinė įtaka, pradėjo nykti ir vienybė tarp arių.

|| Maskoliškas senatas pripažino, jog žydėliškais, lankančios augstinių mokslų moterims kursas, gali gyventi Maskolijoje ir už teritorijos, kur žydams leistai gyventi.

(Tasa ant penkto pusl.)

Tikejimų Istorijos Rankvedis

Su paveikslais

Parašė, bendradarbiaujant kitiems mokslininkams,

P. D. Chantepie de la Saussaye,

Teologijos profesor. Amsterdame,

Vertė J. Laukis

skaiciuje jų yra užslėptos, apie kurias nė jis pats nežino. Bet tikėjimiskai doriškai kainojimui šitų gailestinių psalmių pirma visa ko reikia turėti omenį, jog visų jų be skirtumo visuomet buvo priežastis kokia nors nelaimė, k. a., liga naikinanti gyvenimo linksmybę. Dievybė nusikreipė nuo žmogaus ir taisyklė demonas gauna valią jį kankinti. Gailestingo dievo mielaširdybė, esanti tikslu ir laukiama maldų pasekme, yra tik išgelbėjime nuo ligos. Tame pačiame susideda ir visa svarba meldžiamo nuodėmių atleidimo. Apturėjimas sveikatos ir atleidimas nuodėmės yra tą patį ženklinaisiais suopročiais. Situomi apsisklembia tikėjimiskai tokių suopročių prasmė, kaip nuodėmė, kaltė, mielaširdybė, atleidimas. Kaip veik dievo rustybė pasibaigia, tai ir kančios versmė išnyksta. Jei Dievas, — ir tas yra gražiausių gailestinių maldų sanprotavimu, — vėl maloningai į sergantį pažvelgs, paims jį už rankos, stos greta su juo, tai sergantis pasveiks. Gailestinėse psalmėse yra dar viena ypatybė, kuri teipgi atsikartoja ir žavėjimuose. Jose sakoma apie besimeldžiančio dievybę, nevadinant jos kokio nors tam tikro dievo vardu. To dievo rustybė buvo kančios priežastis ir tąją rustybę galima suminkštinti. Negalima atskirti, ar toje dėstyje kalba eina apie ypatingą besimeldžiančio dievą-globėją, ar apie naminius dievus. Galbut žodį ilu reikia čion suprasti abelo dievybės vardijimo prasmę, panašiai tam, kaip jis vartojama tikruose daiktavardžiuose, į kuriuos jis įeina, pav., Amel-ili "Dieviškas žmogus", Isme-ili, "dievas išgirdo". Aiškiausiai išsėina tankiai sutinkamas sanprotavimas apie tarpininkaujantį dievą — užtartytoją. Nuo prisaukiamos dievybės laukiama, jog ji pridės savo prašymą prie besimeldžiančio prašymo nuraminimui rustaujančio dievo. Kaip dievas užtarėjas buvo arba meldžiančios dievas-globėjas, arba kokia kita dievybė iš abelo panteono; bet dievas, prieš kurį ji stoji tarpininkaujanti sergancio užtartytoja, butinai turi būti augštesnio laipsnio. Gailestinėse psalmėse esant sakomu apie "nežinomąjį" dievą, reikia matyti tik neapsklembtos politeybės ženklą. Besimeldžiantis skaito galimu, jog toji nuodėmė, kuri buvo jo ligos priežastis, nėra jam žinoma; todėl išskaitydamas visas nuodėmes, kokias galima sumanyti, jis priima ir nuodėmę "kurios aš nežinau". Teip pat, tikresniam maldos pavykimui, skaiciuje dievų, kurių rustybę netyčia galėjo besimeldžiantis išaukti, prisimena ir dievas "kurio aš nežinau". Visi pageidimai, išpasakojami maldose, susiveda į vieną: apturėti vėl sveikatą, idant ilgai ant žemės pragyventi ir su šlove pereiti į kitą gyvenimą. Idant maldą būtų išklausa, butinomis sąlygomis yra išgyrimas dievo-pagelbininko, nepaprastas turtingumas dievo šventynėje, gausios aukos ir gausios pamaldos.

Tokia patiura atsako abeliniams ir pirmapradiniais tikėjimiskais sanprotavimams, sulyg kurių dievai yra augštesnieji dangiškieji valdovai (žr. sk. 26), didieji ir galin-gieji, stiprūs ir nepergalimi. Dangus yra šviečiančių jų gyvenimu, visos gamtos įjegos liudija jų karaliaujamą galybę, visos žemiškos geradėybės yra dievų dovanomis. Bet jų įstatymai teipgi nepajudinami, kaip ir jie patys. Jie saugoja įsteigtą jų įprastą įstatymą kaip augščiausius teisėjus, maloningi tam, kas pildo visokią dievų valią ir rustingi ant jos peržengėjų. Išpažinimas savo priedermės sulyg pasvęstų ir šventų dievų dideliame laipsnyje nurodo į paprastą teisinę tvarką, esančią gyvasties ir nuosavybės apgynėje. Rustingi dievai pasmerkia žmones tvanui už jų ištvirkimą. Šitoje dėstyje nėra nurodyta kame buvo tiesioginė baudimo priežastis: bet iš žavėjimo formulų mes galime įžiūrėti siektiek, kad tai buvo doriška tikėjimisko mokinimo pusė. Iš jų matome, kad baudžiama ne vien artimo skriaudimas; dievai baudžia teipgi ir taisyklių peržengimus. Kas paniekino savo dievą, arba savo dievus, kas ant maldos dėjo suterštas rankas, kas per lengvamanybę ar atkaklumą suziniai laužė prisieką, kas nepildė prisiekos, kas nepildė prižadų, arba atsisakė duoti auką, nuo to nusikreipia dievai. Jie teipgi prižiuri ir užlaikymą doriškų prietikių su artimu. Neišliuosuoti belaisvio, arba neteisčiai jį kalinti, buti nuširdžiu kalboje ir melagingu širdyje, visa kas tas sukelia dievų rustybę teip pat, kaip ir tiesioginis skaudinimas. Drumstimas šeimyniškos sandoros ypatingai yra sunkiu prasizengimu. Tyčinis naikinimas visokio sutvėrimo yra dievų baudžiamas. Jiems gi rustinanties ir nukreipiant savo maloningą veidą drauge su juo nusišalina ir visos gyvenimo geradėybės. Tik atsipirkimas nuo kaltės gali atimti dievų rustybę. Jų rankose gyvastis ir mirtis. Dievai teip valdo gyvastį ir mirtį atskyrų asmenų, kaip ir šalies gerovę. Nesuskaitomi vardai, duodami visiems babilioniškojo panteono dievams, parodo, jog tokiai sanprotavimas visur buvo vyraujančiu. Dievams žmonės kalti kaip savo gyvasties pradžią, teip ir jos užlaikymą. Gerovės gavimu žemiškame gyvenime išsisėina tikėjimiskų veiksmų tikslas. Didžiausia dievų dovana yra ilgas gyvenimas, paskui žemiškų gėrybių gausas, skaitlinga padermė ir antgalo apsaugojimas nuo visokių nevidingų įjėgų. Karaliai, kaip dievų numylėtiniai, toj pačioj prasmėj prašo sau ilgo ir laimingo viešpatavimo, valdymo visais priešais ir palaikymo sosto jų įpėdinams per amžinus laikus. Visuose tikėjimiskuose sanprotavimuose viršija eudemoniškojo (gerovinio) pobūdžio ypatybės. Priešingai, sumušimai karėje ir politiškieji nepavykimai, ligos ir epidemijos, netikėta mirtis ir beaikysta skaitėsi bausmėmis, siunčiamomis užrustintų dievų. Kadangi kiekvienas veiksmas privatiniame ar visuomeniškame gyvenime turėjo kokią nors tikėjimiską svarbą, tai visas babilioniškasis tikėjimas yra perimtas gyvu išpažinimu bei išlyginės prigulmybės ir dievobaimingo atsidavimo jausmu. Kalendoriai su nurodymais kulto taisyklių yra prirodomu to, kaip griežtai pildė savo tikėjimiskias pareigas karaliai, kadangi dalykai atsinešanti prie kulto: statymas ir puošimas šventnamų, aukojimai ir pasninkai ir ilga ceremonijų eilė yra veikmėmis, patinkamomis dievams. Dievai gyvena šventnamuose, esančiuose jų dangiškų gyvenimu paveikslu. Ir juos tuomi labiausiai manoma užlaikyti

ant jų kulto vietos, kuo puikiau ir turtingiaus bus aptaisy-tas jų šventnamais, kuo išdidžiau bus papuostas dievo paveikslas ir kuo gausesni bus aukojimai. Šventnamio pama-tuose nereikia daryti jokių permainų; todėl šventnamio at-naujintojai be atvangos įsieko kol suranda senąjį pamatą. Esančios šventnamuose dievų stovylos yra jų buties ir po-draug jų globėjimo laidu. Didžiausia nelaime tautai yra, jei karės laike, įsiveržęs priešas ne tik ką gardą ir šventna-mius naikina, bet ir, kaip didžiausią triumfą, nusineša su savim dievybės paveikslą, ir skaitoma vertu atlyginimu už visas karės pastangas ir didžiausia tautiška iškilme sugra-zinimas namon dievų stovylos, pirmiau išplėstos. Sutinka-mai su tokiu sanprotavimu buvo manoma, jog sunaikinto gardo dievai, kaip neturį prieigos, ėjo dangun. Bet, ne-žiurint į dievų būvimą jų šalyje, jų garbintojai žiūrėjo į juos kaip į nečionykščio svieto esybes. Jie apsieisčia savo numylėtiniais per sapnus, idant apsaugoti juos nuo pavoju, arba suteikti jiems narsą kokiame nors dalyku, arba apreiškimui jiems savo valios. Jau Gudea pasakoja apie panašius sapnus ir maldose ne kartą randasi tiesiog pra-šymai atsiuntimo gerų sapnų.

Paveikslinimai dievų, neprideranti jiems nėra prie jų taikomi. Todėl paveikslai panašūs tam, kaip dievai prieš augštesnį dievą stovi su nusizėnimimu, yt limenanti šune-liai, arba kaip išgastyj nuo siekiančio dangų tvano, jie, su-siriesdami, kaip šunes, slepiasi Anu danguje, reikia skai-tyti poetiškuoju perdėjimu, turinčiu tikslą su nepaprastu reiškimu parodyti augstąjį Marduko padėjimą, sulyginant su kitais dievais. Patys dievai yra paveikslinami žmogiš-kuose paveiksluose ir simboliški jų paveikslai gyvulių pavi-dale vargiai tegali skaitytis pirmapradiniais. Kaikuriuose atsitikimuose antrinis pobūdis pernešimo ant dievų simbolių, imtų iš zodiako gyvulių skraito, yra neabejotamu.

Daugumas kulto ypatybių nurodo į praklinų pamatinių priedermių pildymo jausmą ir volemą. Tamsia jo puse yra vienval auganti neiktikystė. Panteonas vis labiau dau-ginasi; žavėjimo maldos pereina net istoriškuosius pamin-kus, eilių-eilių nesuskaitomų dievų išskaityme. Malda skai-toma tuomi užtikimesnė, juo ji tikresnė neaplenkime jų nė vieno. Asurnazirpal (884—860 m. pr. Chr.) išskaito 6500 dievų ir dar 300 dangiškų bei 600 žemiškų dvasių. Ypa-tingai atsižymintį ir slaptą reikšmę turi Ea dievybės var-das. Niekam, ir net dievams nežinomas Ea vardas, yra stebuklingu raktu visoms užslėpto dvasių svieto paslapti-mis. Galbut tas yra išaiškinama tuomi, kad žavėjimo for-mulose, paprastai vartojama senesnis, idėografiškas rašti-nio dievų vardų išreiškimo budas ir kad paslėpti dievų var-dai jose tampa vėl reiškus. Nepaprastai platinasi garbini-mas ir raganybė. Ypatingai tikėjimiską prasmę įgauna vi-soki kosmiskieji nusidavimai, nudaityti neiktikybiškėmis idė-jomis. Kuniginė astrologija, pripažinusi pasaulinių apsi-eikimų sąlydumą ir neatmainingą tvarką viešpataujančią dangiškųjų skraituose, statė ją greta su atsimainanciais žemiškais dalykais. Visos gamtos pajėgos, kurios kenkė taikdškam alųkų eigiui, buvo asminamos kaip piktai demo-nai ir vieni nepaprasti, keisti nusidavimai buvo priskai-tomi jų veikimams. Ir nors žmonių suopratin perėjo tik pa-viršutiniškai šitos astrologiškos tikėjimiskos formos pu-sė, bet jos įtaka į visą tikėjimiską pažiū-ras ir į visą kultą buvo itin įtėkme į visas tikėjimiskias pažiū-ras ir į visą kultą.

Kitokios rūšies sanprotavimus randame tolesniame, vė-llesniame babilioniškojo tikėjimo plėtimosi; jų butis yra pri-rodoma kaip liturgiškos rašliavos sudėjimu teip ir istoriškais dokumentais. Apšieisčia, stengiamasi visam panteonui priduoti monarkišką pobūdį. Toji vieno dievo (Asuro) vir-šesnybė, kuri Assyrijoje nuo pat pradžių įsikuniojo jos valstybiško surėdymo pavyzdžiu, Babilonijoje įvyko per tikė-jimiskų sanprotavimus. Visi kiti dievai, be prisaukiamojų buva kaip ir lauko pusėje poeto — žavėtojo apydauros. Pri-saukiamoji gi dievybė apsieisčia rodydama savo galybę, nerybojamą nieku kitu, nors jį geneologija ir yra priveda-ma. Jai priskaitoma visokeriopausios augščiausios ypaty-bės. Nėra kito gardo, ar šventnamio, kuris būtų teip gar-sus kaip tas, kuriame atsibuvo mylimojo dievo kultas. Dan-gus ir žemė ir visa kas gyvas po juo, arba joje, yra pildy-mui jo vieno valios. Todėl jis vadinama ne tik prisaičin-toju, bet jam prisiskaito ir turėjo, kaip ir teisėjo prievar-dis, priklausęs Samasui, ir likimo žinotojo prievardis, kas yra augštesniu Marduko garbės prievardžiu. "Kas iškel-tas danguose, tu vienas iškeltas, kas augštas ant žemės, tu vienas augštas", — tokiais, ar turinčiais tokią prasmę žo-džiais tankiai baigiasi himnai. Čion teipgi priklauso ta bui-tis, prirodoma assyriškų karališkų parašų, jog įvairiuose pe-rioduose tai viena, tai kita dievybė darosi ypatingai garbi-nimo dalyku. Augščiausiai minėtas dievų surašas (sk. 29) apima tarp kitų tokius sulyginimus žinomų dievų Belo, Sino, Rammano ir Ninibo: Bel yra Marduk, kaip valdovas ir likimų lėmėjas, Sin yra Marduk, naktį apšviečias, Mamman-Marduk lietaus, Nineb-Marduk nakties. Nors iš šito nei-seina, kad kiti dievai turėjo būti nužemintais tik iki laipsniui Marduko atskirų apsieiškimų pildymo, bet matyt, kad jų pildenybės buvo pernešta ant jo. Ilgainiui tokių pažiūrų žymės vis dauginasi skaiciuje, panteonui išaugant iki be-galės, drauge gi su tuo ir dievų paskirstymas sulyg jų laips-nių darosi be tvarkos. Laikė naujachaldėjiškos dinastijos, prie Nabuchodonasoro ir Nabodino visi kiti dievai Mar-duko ir Nebo garbinimu likosi nustumti į užpakalį.

35. KULTAS.

Nusistatymo raštai. Sayce, Lectures on the origin and growth of religion (1888 m.); J. Jeremias, Die Kultstafel von Sippar (1889 m.). Babilioniškas kunigų luomas visuomet turėjo savo ran-kose augštesnę valdžią. Kunigai yra dievų ir žmonių tar-

pininkais, mokytojais ir mokslo globėjais ir šventų raštų užlaikytojais; jie vieni tik žino magiškų veiksmų paslaptį; todėl laikui bėgant jų vyrvavimo padėjimas ne tik nesimazi-no, bet greičiau augo. Kiekviename garde jie padaro užda-rytą kastą, kuri tuomi labiau galėjo užlaikyti savo uždary-tumą, kad kunigiška profesija buvo paveldėjama. Buvo ku-nigų rūšys, skiriamos įvairių pamaldinių veiksmų pildymui. Dalinimas, Diodoraus Siciliečio nurodomas, į aukojimų ku-nigus, kunigus apvalytojus, žavėtojus, augurus, sapnų ais-kintojus, garuspicijus, sutinka su teisybe. Savo turtingą užlaikymą jie apturėdavo iš sunėšamų aukų. Paskyrimai naudai šventnamio buvo tikrai žinomi. Iš šventnaminių archyvų ir sątarvių aprūpinti šventnamius matome kokia akuratiška buvo knygavedybė ir kaip sykis nuo sykio ir gausiai jie buvo aprūpinami visa kuo reikalingu. Geros valios aukos buvo atskiriamos nuo vienvalinių. Ant seno-vinių antspaudžių-cilindrių parodyta visokios regyklos au-kojimo, atliekamo babilioniškų kunigų. Jie parodyta sto-vinčiais prieš dievybės paveikslą, už rankos vedini auką atnešantį karalių. Kunigo išžiura turi būti be dėmės; ku-niškos kliautys daro netinkamu kunigiškai profesijai. Pir-ma pamaldų atlikimo jie turi atsiduoti ypatingoms apva-lomoms ceremonijoms. Jokios aukos negalima aukoti ne-nusiplovus rankų. — Kunigai auklėjo sau pasekėjus savose mokyklose. Situomi išsiaiškina, dėlko kunigiškosios pado-vos įvairiuose garduose skyrėsi vienos nuo kitų. Tokiu budu išaiškina nevienoki pasakojimai apie svieto sutvėrimą (žr. sk. 36). Drauge su kunigais parašuose prisimena teip-gi ir žemesni šventnamų tarnai. Jų priedermė buvo šven-tnamio svarumo bei tvarkos ir šventnamių indų prižiūrėji-mas. Ypatingos kulto formos žinoma Tammuzo ir Istar.

Labai rupestingai dabojama buvo įvairių dienų. Ka-lendoriuose reiškiai paženklinta dienos, kurios skaityta ne-laimingomis. Nėra nė mažiausios žymės šeštadienio (ša-bu) šventimo, kaip rodosi, šita diena skaityta greičiau ne-laiminga. Didelę svarbą turi mėnulio atmainų dienų. Di-džiausia šventė buvo saulegyryčio, arba naujų metų šventė (žr. sk. 29). Susijungime su Istarės kultu ir jo ypatybėmis yra Tammuzo šventė.

Auka sulyg babilioniškų suopročių yra nuo sutvėrimo svieto. Ji yra žmonių dievams duoklė, kuriems jie yra kalti savo gyvastį ir žemišką gerovę. Paveikslinis išreiškimas pasakoje apie tvaną, kaip dievai spiečiasi, yt musės apie Sit-Napistimo auką ir su pasigėrėjimu uosto malonią jiems au-kos kvapsnį, parodo paprastą aukos supratimą; tai yra kas-dieniniai pietūs dievams. Šventnamuose aukojimai atsi-buvo sykis į sykį du kartus per dieną, anksti rytą ir vėlai va-kare, kaip užteka mėnulis. Podraug auka yra smagum nuotikiu ją aukojantiems, atsibuvanti su linksma puota ir muzika. Ji yra augščiausiu visų svarbesniu linksmy ir liudny nuotikiu apsieiškimu. Su ja yra pašvenčiama karės pradžia ir vainikuojama pergalė; su ja atsibuvo iškilmin-gas šventnamų ir runų steigimas. Aukos neša eidami ant medžioklės ir kaip auką pašvenčia dievams geriausiai savo medžioklinio laimikio dalį. Nuliejimai teip pat yra įprasti kaip ir valgio aukojimas arba kruvinos aukos. Paprasčiaus-ia aukojimo forma yra dėkingumo auka. Iš viso gauna-mo šalyje mokama dievams duoklė. Iš visų dangaus, žė-mės, jūros ir kalnų gėrybių didelė dalis aukojama dievams. Geriausia karės laimikio dalis priklauso jiems. Kas metas aukojama jauni kaimenų gyvuliai. Priegtam nėra daroma skirtumo tarp visokių gyvulių rūšių. Aukojama be skirtumo ir laukiniai ir naminiai gyvuliai ir visoki paukščiai, o teipgi žuvys, daržovės, medus ir sviestas; tikaiti auką turi būti be jokios dėmės. Gyvuliai su kunikomis kliautimis yra aukoti-tais tik prie antreicinių pamaldinių veiksmų. Aukojama gyvuliai vyriškos lyties, moteriškos gi lyties vartojama tik prie apvalomųjų apeigų. Kruvinuose aukojimuose žymė ro-lė lošia suoprotis apie atsipirkimą prasmėje perpašmo už-sirustintųjų dievų. Auka turi apvalomą galybę; todėl joks žavėjimas nėra daromas be aukos. Apie žmonių aukojimų būvimą parašuose nėra jokių nurodymų. Paveikslai, ant kurių matyta žmogiškos aukos, arba apipiaustymo apeiga, matomai, greičiau turi mytologišką prasmę. Žmogiški Ad-ramelecho ir Anammelecho Sefarvaimo (Sippare) aukoji-mai reikia skaityti finikiškai įtekmei. Bet žmonės buvo au-kojami apraudojant numirėlius. Ar šitas aukojimas turėjo koki nors susiršimą su tankiai minimu aukojimu numi-rėlių atminčiai, atsibuvanti su raudžių ir šermeninės muzi-kos dalyvavimu, tai aiškių nurodymų nėra. Asurbanipalas pasakoja apie vieną tokią atmintinę ceremoniją: "Ilikusius žmones gyvus iškapojau į šmotus ties kolesaliska buliaus stovyla, kur buvo užmuštas mano sėntėvis Sanchirib, aukai jo atmintin". Lavonai jų buvo išmesti suėdimui žvėrimis. Ypatingai sanprotavimai apie apvalymus ir apvalomąsias aukas ankštai yra surišti su magiškais suopročiais (žr. sk. 38).

36. SVIETO SUTVĖRIMAS IR TVANAS. — KOSMOGONIJĄ.

Nusistatymo raštai. Jensen, Die Kosmologie der Babylonier (1896 m.); Luckas, Kosmogonien der alten Völker (1893 m.). Vortimal sakmė apie svieto sutvėrimą pas Jenseng jo Kosmologijoje, kas Zimmera, Schoepfung und Chaos Gunkelo (1895 m.); Dilitzsch: Das babylonische Welterschöpfungsepos (1896 m.). Vortimal sakmė apie tvaną: Haupta ir Schrader: Keilschriften und das alte Testament (1883).

Babilioniškoji sakmė apie svieto sutvėrimą yra sauli-niu mytu babilioniškojo vietinio dievo Marduko garbei. Ba-bilionio valdovas Marduk sulyg vienbalsio dievų nutarimo tampa karaliumi dievų sviete; jam įduodama likimo lentelės dovanų už pergalęjimą slibino ir, svieto sutvėrimui pirmą kartą danguje yra švenčiama jam pašvęsta šventė Cakmuku. Todėl ir pasakojimas apie sutvėrimą užsibaigia didžiausiu Marduko išgyrimu. Jisai parodytas jame kaip pavasarinės saulės dievas, narsiai iešinas tvėrimo rytmytėje įs pirmapradinio chaoso ir padarąs svietą iš šeruto slibino kuno daly-tų. Išlikę nuotraukos sudėta pavidale eilių ir posmų. Anu, Bei ir Ea, padaro didžiąją augštesnę trejybę, kadangi jų protėviai, išskiriant Ansarą tolesniame veikmės traukyje, pa-sitraukia į šalį. Pirmutiniai dievai iš pirmapradinio chaoso išsėina poromis, matomai išsidalinę lytimis. Pasakojimo pagrindu padėta aiškiai išreikšti kosmogoniški ir astrališki sanprotavimai.

Myto turinys yra tokiai: Iš pačių pradžių nebuvę nė dangaus, nė žemės ir nė vieno dievų, buvo vandenyno van-deny, sujungti su abelna motina Tiamat: pirmapradinė jura pavidale pirmapradinio chaoso. Paskui pasirodo pir-mutinė dievų pora: Lachmu ir Lachamu; po jų, praleidus ilgą laiką, antra pora: Ansar ir Kisar: dangiška (vyriška) ir žemiška (moteriška) pradžia. Nuo jų paėina kiti dievai,

(Toliau tas).

RETEŽIS.

Apysakėlė iš lietuvių amerikiečių gyvenimo.

Parašė ŠLIBURIS.

Tramvajus užė, o iš ratų liejosi plačios mėlynos elektrikinės kibirkštys; jos taip kaip vandeninė liepsna — plykt į langus ir visur. Palionė da neseniai buvo atvykusi iš Lietuvos, tai jai taip važiuoti buvo naujiena. Pilypas, šale sėdėdamas, tankiai žvelgė į Palionę ir manė apie busiančio šeimyniško gyvenimo laimę. Iš dainų jis žinojo, kad žmonės neapsivedę esti laimingesni, tačiau jis į tai netikėjo ir pasirijęs buvo tai ištirti....

Palionė atsigrėžė į Pilypą ir, rodydama linksma minia, tarė:

- Ar toli da tas gojus?
- Ar jau nubodo?
- O ne....
- Visai jau netoli.

Neilgai važiuvus pasimatė žaliai nuparvuoti gojaus vartai, ant kurių viršaus stovėjo gipsinė gausybės deivė. Ji pylė iš savo rago gėlių žiedus. Ant galvos ji turėjo vainiką su parašu: "Liberty".

Žali medžių lapai taip gražiai viršum takų suklėtę, jog nei menkiausias saulės spindulėlis nepasiekė vaikščiojančius; jie truputį šiuurvoj nuo šilto vėjalio puseleėjimų.

- Tokį mišką matėte sapnyje?
- Neatsimenu....
- Ar patinka tas gojus?....
- Labai patinka.
- Ar jums Lietuvoje buvo linksmiau, ar čia?

- Lietuvoje.
- Kodėl?
- Tę mano mylima šalis, užtai ir gražiausia ir aš niekur kitos tokios nerasiu.

Valandėlę nutilo. Eidami žiūrėjo į fontaną, mėtantį iš vidurio didelės duobos į augstą vandens srautą, šalia kurių matėsi laumės juostas spalvos. Vėjas tas fontano parvuotas miglas šliejo tai į vieną, tai į kitą pusę ir nuo to atrodė, tarsi kas šilkinus kaspitus po orą draikytų.

Lakunų čia nematyt, nei giestant nesigirdi....

Kad ir yra kokis, tai atrodo sunykęs, nusiminęs ir kada-nekada nuobodžiai čirškia.

- Kasžin kodėl taip?
- Nežinau. Matykite, čia ir žmonės atrodo, tarsi buvę nevalge, arba turtus praradę.

Gojuje žolė buvo trumpai nupiauta, medžiai visai savotiškai ir nepanašūs į Lietuvos girių medžius. Keliai, tarsi pilkos išsiraite juostos, buvo nupilti smulkiais žvirgzdais, ant kurių be pertraukio teršė orą dvokiant automobilių dūmai. Automobiliuose sėdėjo riebių, gražių pasipuošę vyrai ir žandus nusi-parvavę moteris. Vaikščiojimų takai taipgi buvo nugręsti pilkomis žvirgzdinėmis plytomis, kuriomis vaikščiojo yvairūs žmonės. Vieni, vaikinai su merginoms greta, kiti vyrai su vyrais, tretai vaikščiojo buriomis. Visas gojus buvo pripildytas visokių spalvų ir tautų žmogystėms.

Jiedu pasisuko į kairę pusę, paėjo prie plačiai išsišakojusio medžio ir atsisėdo ant sėdynės, į pavėsį.

Aplinkui jie matė taipgi daug sėdynių, ant kurių sėdėjo žmonės ir šnekojosi. Pilypas pažvelgė į šale sėdinčią merginą ir, perimtas meile, sukludėjo:

- Dievaite!....
- Mergina truputį paraudo, linksmi nusišypojo ir žiūrėdama savo jaunikačiui į veidą atsiliepė:
- Per brangius žodžius minite....
- Atleiskite, kad brangesnių nemoku pasakyti....

— Esmiu prastų tėvų dukte, o jūs mane taip mylite.... Aš to neverta!

— Kam taip šneketi? Ar jūs vieną žmogų žemu, o kitą augštą matote?

- Man taip rodosi....
- Jis pažvelgė į ją.
- Jūs maž daug brangesnė už deimantus....

To negana, — Jūs maž esate antra saulė!.... Myliu jus be galo ir krašto....

- Esmiu dėlto laiminga.

Nuo vaikų pusės girdėjosi storas triubų balsas taip, jog rodėsi, tarsi kas draskytų orą ir burtų sujudinčius jausmus; kartais vėl pasigirdavo ploni, švelnesni garsai; arba jie visi susilieję į vieną melodiją, taip, jog drauge darė smagius, linksmus ir drauge sunkius ir liūdus įspūdžius.

- Ar galima nueiti ten kur žaidžia?
- Ar norite?
- Labai noriu.

Pasikėlė abu nuo sėdynės ir ėjo link žaidžiančių. Šalimais stovėjo didelis, apdulkėjęs paminklas su didele vyro stovykla; ant stovylos ausies tupėjo žvirblis, o už apykaklės matėsi jo guštos žymė; žemiaus matėsi parašas "Columbus".

- Tas vyras pirmas atplaukė į šitą šalį.
- Pirmas? — ji nusistebėjo, ir atsisukus atydziai pažvelgė į staba.

Tarp dviejų eilių, plačiai susiklostusių medžių, tysojo platus, raišoms plytomis išklotas kelias, kuriuomi palengva, besizvalgydami jiedu žengė. Nors tokia vieta galėjo būti linksmia, tačiau buvo visai kitaip. Kiekvienas, ta-

rytum linksminantis reginys darė kokią tai gaudinantią tolimos tėvynės atmintį.

— Mą nyku čia ir gana.... — Palionė pratarė.

- Čia visiems, turbūt, nyku.
- Kiti gal linksmi.
- Mažai tokių; ypatingai darbininkai ne išrodo linksmiais.

Nutilo. Eidami žiūrėjo į tuščią, pilkai melsvą toli, kuris sviro už kalno į žaliuojantį mišką. Pilypas atsigrėžęs tarė:

— Gal manote apie moti?....

Palionės lūpose sumizgo žodis ir ant veido pasirodė sumišimo ženklai, bet greitai ji atsi-peikėjo ir arė:

— Ką gi manysiu apie moti? Juk žinau, kad ją negreit, o gal ir visai nepamatysiu.

Iš Palonės akių išsiritė dvi žibantios asaros. Tačiau ji tą norėdama paslėpti, greitai tarė:

- Mą ir čia gerai....
- Žinoma.
- Budavo ir Lietuvoje vargas, be galo vargas....

— Tai žinoma — pasityčiojančių balsų pritarė Pilypas.

Mergina tą suprato ir ramiai pradėjo šneketi:

— Kaip jūs manote? Mane išleido pas žmones tarnauti, kada turėjau da tik aštuonis metus!

- Tai žinoma.
- Jums šposai!!
- O, ne! Aš pritariu.
- Kas aš buvau tasyk per gyvastis! O visi siuntinėjo, kur kam prireikėjo....
- Žinoma, buvote piemenė.
- Visokia buvau.
- Tai žinoma.

Ji sulaukė kvapą ir atydziai pažvelgė į šale einantį Pilypą.

— Mylimoji! Malonėkite but rami, o vargai — visi į šalį!

Jis į ją žiūrėdamas, ranka pabloskė į šalį vargus.

Ant jos veido pasirodė gyvas nusišypojoimas. Vienintelis jos laimės spindulys buvo į ją mylintis jaunikaits. Nuo verkimo aprasojusioms akimis juokėsi išgirdus ją suraminančius žodžius.

— Brangusis! — ji tarė. — Jūs esate mano laimė ir džiaugsmas! Kad ne jūs, mą pasaulis būtų juodas, kaip tamsi naktis....

— Ir supuvęs, kaip pialas?

— Taip, tikrai.

Pilypui, per jautrią, vyrišką širdį nubėgo eilė džiaugsmingų siurpulių ir jis, paėmęs mylimosios ranką, suspaudė ir sušnėko:

— Didžiojuosi tuomi, kad mane mylite.

— Mano laime!

Naujas, į aplinkinę besisukantis, triubų aidas pertraukė jų mintis ir užmigdė jų vėlę.... Kaip stovint ant kranto juriu matosi begalinis su dangaus kraštu besibučiuojantis jurių plotas, kuris supasi, putoja, juokiasi, šnabžda kokias tai paslaptis, taip sužavėjanti galinga muzikos melodija, išpynus į žoles ir medžių šakas, suposi, storai kvatojo arba plo-nai šnabždėjo jausmingas širdies paslaptis....

Nutilo.

Apie tribunolą buvo ištaisytos eilės sėdynių, kuriose sėdėjo apie į porą tukstančių žmonių. Pabaigus gražią melodiją visi su užsidegimu plojo delnais.

Publikai labiausiai patiko kariška giesmė; tą giesmę žaidžiant jos akysė galima buvo užtėmyti nepaprastą susijudinimą.

- O ką?
- Nieko sau....
- Ar ne linksma?
- Žinoma....

Palionė apsižvalgė ir tarė:

— Labai noriu gerti.

— Tai einame į ten....

Jiedu pasikėlė nuo sėdynės ir paėję nuo kalnuko žemyn, ėjo nedidelio ežero krantu iki vandens. Tyras, kaip kristolas vanduo, bėgo iš akmeninio liuto nasru, o apie jį grūdosi burys žmonių, norinčių gerti. Pilypas paplovė ant retežio prirakintą kaušą ir, prileidęs vandens, padavė Palionei gerti; paskui pats atsigėrė. Atsigėrę jiedu nuėjo į uksmę, kur bėgo upelis ir medžiai buvo susiklėtę taip, kad vostik matėsi viršų nedidelis dangaus skliauto sklypelis.

— Papasakokit mą ką.

- Ir ką?
- Pameluokite....
- Pliuskiau! — ji atsakė; — Liepia meluoti!

— Tai pasakokit, kaip gyvenote Lietuvoje.

— Ir vėl.

Jiedu sėdėjo ant žaliai nuparvuoto suolelio, stovinčio palei augstą, storą medį. Prieš juodu visai netoli ritosi į pakalnę per žvirgzdus skaistus šaltinio vanduo. Tokia vieta, tarsi ir buvo paskirta, kad jiedu galėtų laisvai kalbėti apie meilę. Pilypas pasakojo, kad jam niekada neatsitikę matyt merginą, kuri but taip visame patikus, kaip Palionė. Palionė buvo graži, ramaus budo ir mandagi; taipgi ji turėjo gražų balsą ir mokėjo dainuoti daug gražių lietuviškų dainų; užtai Pilypas ir mylėjo ją. Kada jis šnekojo jai į ausį apie jos gražumą, ji jautėsi labai laiminga. Ant galo ji parodė savo nusišypojoimą ir prašneko:

— Mą gerai....

Iš užkalnio, ant garinio dviračio, — ša-ša-ša! — atėjo policistas ir prie jų sustojo....

Jiedu nors nusigando, bet stengėsi savo įspūdį paslėpti. Policistas tačiau vėl sėdo ir nuvažiavo.

- Ko jis dabar? — paklausė Palionė.
- Mat yra užginta....
- Kas?
- Suprantate....
- Nesuprantu.

— Matykite! — atsiliepė Pilypas tiesiai žiūrėdamas merginai į akis — čia graži vieta, todėl kad nesergėtu, tai visaip galėtų pasi-taikyti.

— Nesuprantu.

— Ne, ne, ne ir ne!

Bešnekanč, vakarų pusėje pradėjo griauti griautinis; juodas debesys pleikė į viršų savo skiauteri, per kurią retkarčiais raitėsi žaibai, tarsi nutrauktos instrumento stygos. Gojus pradėjo šniokšti ir tas privertė juodu skubintis namų link.

- Baugu! — tarė Palionė.
- Visai ne.
- Tai, keistas!
- Visai nekeistas.
- Taigi, ar jūs nebijote?
- Ne; o jūs?
- Kam da klausti?....

Beeinant tramvajaus link, padangė visai apsiniauškė, pasidarė tamsu, tik retkarčiais ugninė, mėlyna žaibo liepsna pertraukė tamsumą. Žmonių eilės visais takais bėgo pasislėpti nuo lietaus.

- Palionė persižegnojo.
- Ką darote?
- Ar bene užginta?
- Nežinau!
- Mą vistic!
- Vistic! Čia žmonės stovi ant augstesnio laipsnio, todėl netinka bėgti kur žegnotis.
- Lyg tie žmonės Dievo nepažįsta.
- Bet jie Dievą atskiria nuo griausinio.

Turite jūs matyti, kad čia perkunas vietoje arklio pakinkytas ir veža vežimus.

— Ee, jūs atbulai šnekatė.

— Silpnadvasė!....

— Vadinkite mane visai, bet aš taip darysiu, kaip mane mania išmokino.

Pilypas buvo jau prasilavinęs vaikinai ir todėl jis netikėjo į visokias Dievo rustybes, tačiau jis nenorėjo gilei įžeisti merginos jausmus; jis stengėsi guodoti tą, ką ji laikė šventu. Eidamas jis sumanė, nusišypojo sau vienas, ir sušnėko:

— Tai kasžin ar nuodėmė bučiuotis su mergina?....

— Žinoma.

— Jūs tiek su bučiuavote.

— Kad mivilau.

— Tai kasžin ar atsakė:

— Aš nežinau.

Žaibas debesų erpiovė, griautinis sugriovė ir pradėjo platus lietaus lašai kristi. Merginos ir moteris, išlegdamos, lipo į tramvajų.

Pasidarė tamsu.

Tramvajus, uždamas, pradėjo važiuoti. Lietaus platus šmorai su vėju pradėjo piltis kaip iš viedro.

— Jeigu jau dabar laimingi ištruksim, tai ir visados busime laimingi....

— Skėsimė!.... — Pilypas nusijuokė, matydamas tame tuščią moterišką baugumą.

Nors jis turėjo "aukštesnį supratimą", tačiau sunku buvo į jį pertikrint.

Parvažiavo jiedu namo.

Pilypas nusipurtė nuo kepurės lietaus lašus ir atsisėdo. Langai buvo visi uždariti.

Šeimininkė sėdėjo prie stalo ir mastė; priešakinėje kambaryje sėdėjo šeimininkas Tadas, ir įnamis Jackus; visi jie balsiai šnekojo ir retkarčiais juokėsi.

Pilypas užsimastė....

— Ko nusiminėte?

— Taip sau.... Aš juk nenusiminsiu....

— Kaipgi nenusiminsiu?

— Eisiu namo.

— Kodėl taip skubintis?....

Jis paėmė merginos ranką, suspaudė ir, žiūrėdamas į ją akis, patyloms sukludėjo:

— Kiek laimės, kada matau jus....

— Jūs maž širdį pripildėte tokių brangių žodžių, tai aš nei užmigti negalėsiu....

Atsisveikino jis su namiškiais ir, Palionės lydima, išėjo namo. Priemenioje, apkabinę vienas kitą, prispaudė prie savęs, nutilo ir kelis syk saldžiai pasibučiavo. Ant galo Pilypas tarė:

— Eisiu.

— Negerai, kad turime skirtis....

— Taip, žinoma, bet ką padaryti?....

— Pasiilgsiu jus labai....

— Aš ir gi sapnuosiu apie jus....

— Da pabukit!.... — tarė nekantriai į jį žiūrėdama Palionė.

Nutilo.

— Sudie....

— Daug laimės!....

Persyskyrė ir išėjo. Mergina da pažiūrėjo duris prasiverčius; jos mintys sekė paskui jį, nes jis buvo paaukavusi jam savo jauną, mylinčią širdį.... Rišo juos nematomas retežis taip, kad jiedu nematydami vienas kito jautė kokią tai nepaprastą traukimą, tarsi retežiu būtų sujungti. Jų dvi mintys gijos pynė vieną, ilgą, pilną laimės gyvenimą. Prieš juos stovėjo gyvenimas, kaip laivas, besirengiantis keliauti į antrą jurių pusę, kuomet ekonominės bangos užė ir putojo norėdamas viduryje jurių praryti jų laivą.... Vietoje nuo baimės virpėt,

jų širdis buvo linksmos ir svaajo apie meilę....

Žmonės, pamatę, kaip Pilypas su Palione vaikščiojo ir draugiškai kalbėjosi, pradėjo šneketi, kad jiedu padarys jungtuves. Nors tai nebutų didelis ir įspudingas atsitikimas, tačiau lietuviams buvo smagu kalbėti apie norinčias susieiti į porą ypatas. Suėję merginos Palionei sakė:

— Girdėjome, tamsta vestuves rengi?....

— Kas sakė?

— Mes matėme tamstą su vaikinu vaikščiojant.

— Tai ką tas reiškia?

— Tai visgi reiškia ką nors....

— Na, tai kas?

— Bene jis tave ves?

— Tai kas, jeigu ir nevėstų!

— Paikš! Tu jį pamešk, nes kaip jis tave pames — bus gėda.

— Jau jūs nesirupinkite!

Tie žodžiai Palionei gilei smigo į širdį ir ji manė apie tai, kad tik greičiau pamatyti savo jaunikaits ir atgaivinti sužeistus jausmus.

Pas Pilypą vakare atėjo senai pažįstamas draugas — Morkus. Su Morkumu Pilypas labai sutikdavo; jiedu da Lietuvoje budami draugavo. Morkus mokėjo žaisti ant smuiko, o Pilypas turėjo "gražų balsą" ir labiausiai viską mėgo dainuoti, tas juos ir rišo. Morkus, įėjęs, padavė Pilypui ranką ir su užsidegimu sušnėko:

— Vestuves dirbi!?

— Nieko apie tai nežinau, net ir sapnuoti neprisiejo....

— Ir ką gi gintis! Juk mačiau su mergina besivadžiojant.

— O ką? Kaip atrodo?

— Taip save nusizemini!

— Kodėl?

— Pristoji tokią prastą mergą!

— Kodėl prasta?

— Bet graži.

— Tas visai menkas daiktas.

— Ir kame gi pas ją matai taip daug prastumo?

Morkus tyliai pažvelgė į Pilypą; Pilypo veide galima buvo išskaityti senų atsiminimų ženklus. Morkus atsisegė viršutinį balakano knypkį ir tarė:

— Ji neišsilavinus.

— Jauna da....

— Tai ką?

— Aš ją taip kaip šiltą vašką, kuo norėsiu, tuomi padarysiu.

— Gal trupės tas tavo vaškas....

— Iš to tyro grumulo padarysiu angelą....

— Neapsirik!

— Mėginsiu....

Morkus nutilo. Išsiėmė iš kišenės cigarą, užsidegė ir traukė leisdamas dūmus. Leidžiamai dūmai raitėsi visokiais vingiais, tarsi minties plenai, piešiami ant lakšto. Po valandėlės Morkus atsikvėpė ir pasakė:

— Juk apsiavedusiam vargas.

— Žinoma, — pritarė Pilypas, ir gardžiai nusiziovavęs tęsė: — Čia, Amerikoje, gerai gyventi tik moterims, vaikams, šunims ir katėms, o vyrams baisu!

— Taigi matai! — patėmyjo Morkus.

Vėl Pilypas pradėjo:

— Per dieną išėjęs į darbą dirbi, o moteris pasilikus užsikviečia kaiminkas, neša alų asociams, geria ir dainuoja.

— Gersiu alutį geltoną.

Kad bučiau balta, raudona"....

— Aha! — pridurė Morkus ir žiūrėdamas Pilypui į akis tęsė: — Jūs tą neisbėgdamą balą matote, kaip ant delno, o bredate užsimėkę....

— Tai ką padarysi....

Pilypą apėmė baimė....

Visas gyvenimas prieš jį atsistojo, kaip su-trandijusi sykšta, kuri, ant jo palinkusi, tik laukia paputimo, kad ant jo užvirsi ir prisilegti ji skersai jo gyvenimą.... Jis turėjo išsidirbęs plenus, bet Morkus dabar juos suardė.... Nors jis šykščiai gyvendamas ir buvo jau susitaupęs keliatų skatikų, bet tas, sulygintus su apsiavedusio gyvenime išlaidoms, atrodė tik krislas. Širdis troško gyventi taip, kaip reikalauja žmogaus prigimimas, bet gyvenimo nasrai laikė apžioję neturtingo Pilypo laimę.

— Vargas!....

Morkus per tą laiką žiūrėjo į seną su ap-driskusiais kraštais knygą; pakėlęs galvą, patraukė iš savo cigaro dūmų, paputė ir prabilo:

— O ką? Koks vargas?

— Nieko, taip sau....

— Mylite ją?

— Tai žinoma, myliu....

mažiausio reikalingo lošimui atjautimo, — tai ne jo „pašaukimas“. Jeigu kas šį perstatymą sudarė, tai tą padarė p. Kazenauskas, niekas daugiau. Ant jo veido nebuvę jūrima joks paisyimas, joks atjautimas, buvo tartum mumijs; pasijudinimai toki neatvangūs ir ne taktiški! Toki dalykai, kaip rankos ir kisenius įsikisimas, akių ir galvos bijojimas pakelti, klonojimas užsigrįžus užpakaliu į publiką, ištisimas žodžių be jokios intonacijos, yra neatleistinai scenai prikalbintais. M. Montvilutė pasirodė turinti scenai reikalingus atjautimus; jos ir elgimasis ir judėjimai, nors ne gana drąsus, bet gerai tinkanti; pas ją nesimatė nei aktorinės dvasios. Jeigu kalbėsi apie Kalvačiūtę ir P. Moskie- nę, tai tiek galima bus pasakyti: šios dvi moterys pasirodė mūsų scenos žvaigždėmis. Jų lošimas buvo artistiškas, žavintis, pilnas atjautimo ir drąsos. Labai linkėtina, kad šios dvi moterys mūsų sceną niekuomet neapleis. Moterys, nors toli ne visos, bet abeja, yra geresnėmis aktorėmis negu vyrai. Tą daugumą stengiasi išaiskinti, jog jos, abeja, daugias jausmais, negu protavimu gyvena, todėl jų jausmai labiau išsirdė kaip vyru, kas joms pagelbsti lošimą atjausti lengviau kaip vyrams. Nors teip sviete yra, bet mes ant savo scenos moterų mažiausiai turime; jeigu kuomi mūsų teatrališkos grupelės guodžiasi, tai trukumų moterų; tati šios dvi gabiosios moterys lai pasigali mūsų scenos ir jų savo pastangomis pakelia. K. Drangelis atlošė savo rolę visiškai protingai. Jis lošimui yra tinkantis ir gali nemažai atsižymėti. Jam šį kart mažuma užkėnė neganėtinai rols išimokinimas, nes darė bereikalingas pauzas. Vitkevičia, sulyginant, nebogiausias lošė; jis buvo net per daug drąsus ir darė ne visada reikalingus krutėjimus; jam truputį kenkia stengimasis nuoduoti daugiau, kar atjausti. L. Stogis, nors jo buvo gana trumpa rolė, atlošė visai sumaniai. Kiti mažesnėse rolėse atlošė neperbiogai, iš jų reikia pažymėti J. Buragą.

Tarpakčiuose p. Petrauskas žaidė vargonais, Gailla, jog ir perstatymą, nors jis buvo tikrai geru perstatymu, susirinko labai mažai žmonių; buvo lytingas vakaras, nors tas važiuojantiems nedaug galėjo užkėnti, bet kad pas lietuvių ir gražiose dienose neperdaugiau susirenkama, tai šiočia-tokia prieštis ir visai užkėnta.

„Liet.“ reporteris.

ATYDAI DRAUGIJŲ ANT TOWN OF LAKE.

Turiu už garbę pranešti visoms ant Town of Lake draugijoms, kurios prisidėjo ir mano prisidėti prie apvaikšiojimo XXV jubilėinio seimo S. L. A., kad apvaikšiojimas prasidės 12 val., nedėlio, 5 d. berželio nuo 46 ir Paulina gatvių.

Taigi garbios Town of Lake draugijos malonėkite pributi ant laiko į šią vietą. Iš čia po vadovystę divizijos maršalkos eisime iki Bridgeporto, kur turės susirinkti kitos divizijos iš visų miesto dalių. Iš ten maršuosime iki galutinės vietos.

Godotini atstovai, kurie esate įgalioti nuo draugijų atkreipti atydą ant sekantių permainų: *mes buvome nutarę važiuoti karais, bet tas pasirodė neatsakančiu, nes pasidarys didelė betvarkė, kadangi po vieną nuvažiuavus sunku bus surasti savo draugiją ir ardyt tvarką. Dėlto praneškite, kaip galima greičiau savo nariams apie šitas permainas.*

Tos draugijos, kurios dar neprisidėjo ar dėl negavimo užkviemio, ar dėl kitos priežasties, malonėkite atkreipti atydą, kad šitas apvaikšiojimas yra neapsakomai svarbus visiems lietuviams. Dar iki šiol mažai kas žino apie lietuvių: visur lietuvių laikė lenku ar rusu. Šitas apvaikšiojimas duos žinoti visai Amerikai, kad yra pasaulyje lietuviai. Juo skaitlingiau dalyvausime apvaikšiojime, tuo labiau atkreipsime mūsų link akis svetimačiams.

S. Markunas.

LAIVAKORČIŲ PIRKĖJAMS PERSERGĖJIMAS. Norėdami pirkti savo pajastamiems laivakortę, visada žiūrėkite pas ką ją per-

kate ir kokią ją išperkate, nes po laiku nemažai turėsite vargo ir nuostolių. Jeigu perkite laivakortę pas kokį agentėlį, tai ją neatiduok ant jo valios, bet išpirkęs, ją vertė pats atsistm ir nusiskų savo giminei į Lietuvą, tada bent matys, kokią laivakortę nusipirkai. Štai neperseniai du atsitikimai. Vienas So. Chicagoje lietuvių, o kitas, rodosi, vakarinėje Chicago dalyje, vietoje pas ištikimus, tikrus agentus nusipirkti laivakortę, pirkto pas netikrus, teip sakant agentų-agentų-agentus, kurie jeigu ir turi kokią agentystę, tai vien kokios žydiškos kompanijos turinčios du-tris laivus; jeigu gauna laivakortę reikalavimą, tai važiuoja ją išpirkti pas tikrąjį agentą, arba į miestą, į žydiškos kompanijos ofisą. Tas būtų nieko blogo, jeigu toks trečios eilės agentas nesikriautų laivakortės pirkėjų. Bet čia turiu du atsitikimus, kur pirkėjai buvo tikrai nuskriaustais. Mat laivų kompanijos yra susivieniję į trustą, arba kitaip vadinant — konferenciją. Jeigu kokia menka, ar kokia ten nebū, kompanija į tą konferenciją nepriguli, tai šis laivų kompanijų susivienijimas ją atmeta ir stengiasi neleisti jai daryti „biznį“. Visų tų kompanijų atstovai randasi, pavezdan, Prusijoje, Eitkunose, Tilžėje. Jeigu žmogus nori važiuoti neprigulinčios konferencija kompanijos linija, tai tie agentai turi pilną galę tą žmogų sugrąžinti su valdžios pagalba atgal į Maskoliją, jeigu jis nepirkis kitą laivakortę. Tokia linija turintis laivakortę turi važiuoti per Lenkiją, Austriją į Šveicariją į Roterdamą, nes per Vokietiją juos neperleidžia. Vienas žmogelis pirkto laivakortę savo moterei pas tūlą gana atsižymėjusį savo prigavystėmis agentpalaikį. Žmogus reikalavo Red Star linijos, bet kadangi tokia linija gaunama tikrai pas antros eilės agentus ir su nemaža paranka, tai tas agentpalaikis jam, vieton reikalavimus, pardavė kokią kitą liniją, neprigulinčią konferenciją, kuri savo laivakortę stengiasi įbrukti į kokiam vertėviui. Toks agentpalaikis nenorėjo sakyti, jog reikalavimus linijos neturi, ir bijojosi sakyti, jog su jo parduota laivakorte reikia važiuoti per Austriją, nes žmogus kokią būtų nepirkęs. Todėl jis užtikrino, kaip žmogus reikalavo, jog išperka kelią iš Eitkunų iki Chicago. Po nekuriu laikui moteris išsirengė važiuoti, nuvažiuo į Eitkunus ir ten patyrė, jog ją toliau neleidžia, nes neturi reikalingos laivakortės. Ji turėdama vieną laivakortę, ją pirkto nenorėjo, arba neturėjo kuomi, todėl ją sugrąžino atgal. Ant Maskolijos rubežius jos visus daiktus valdžia paėmė, reikalaujama maito, o tą neužmokant, daiktai visai valdžiai pateko, tai yra ji juos sukonfiskavo. Ją pačią gi „etapu“ parvarė atgal į jos tėviškę. Teipat atsitiko su vienu žmogumi esančiu pietinėje Chicagoje. Jis irgi, matomai, kokią jau laivakortę išpirko savo moterei, kuri, jeigu nebūt pirkusi Prusiose naują laivakortę tai ir ji būtų tapusi sugrąžinta. Todėl saugokitės tokių agentų.

Cia paduodu sursą laivakorčių kompanijų, su kurių laivakortėmis emigrantai gali be stabdymo važiuoti tiesiai per Prusus į Ameriką: 1) Holland-American Linija, 2) North German Lloyd Linija, 3) North German Lloyd Expressinė Linija, 4) Hamburg-American Linija, 5) Red Star Linija, 6) Canadian Pacific R. R. Linija. Žemiaus paduodu linijas, kuriomis davežama mažiausiais laivais į Angliją, o iš ten didžiausiais laivais į Ameriką: 1) Anchor Linija, 2) Cunard Linija, 3) Dominion Linija, 4) White Star Linija, 5) American Linija. Kas važiuoja su pasportu, tai gali į laivą sėsti Liepojuje ir plaukti sekantiomis linijomis: 1) Anchor Linija, 2) ir 3) Cunard Linija, 4) Dominion Linija, 5) White Star Linija, 6) American Linija, 7) Russian-American Linija.

Šios visos linijos yra konferencijoje ir jų agentai yra su kaučiomis. Šių linijų agentūrą mažesni agentai visai negali gauti, nes jeigu visi gautų, tai kompanijų agentai neturėtų pakaktino uždario. Tų linijų atstovai arba didieji agentai randasi kiekviename didesniame mieste po vieną, ir jiems leista turėti apbrėžtuos skaičius

mažesnių agentų. Dar „mažesni“ agentai, gavę reikalavimus, laivakortę išperka pas tikruosius agentus.

Žinoma, gyventi nori kiekvienas, todėl šio prasergejimo tikslu nėra atkalbinėjimas pirkti laivakortę pas šioj ar tokį agentą, bet paraginimas pasisaugoti apgavikų. Čia Chicagoje žinai kelis mažesnius agentus, kurie niekada nei vieną neapgaus: kur jis gaus tą laivakortę ten, bet jis išpirks teisingą laivakortę ir tikrai pasakys per kur reikia važiuoti. Tų agentų, kaippo žmonių teisingų privalo pas pirkėjai patirti, nes ne čia vieta juos išskaityti.

„Liet.“ reporteris.

Žiemineje Chicago dalyje iki šiolei kriaučių darbai gana menkai ejo, bet vėlesniame laike jau pamazū pradeda gerintis.

„Aušros“ draugija nuskyrė p. Sileiką, Chicago Dailės Instituto mokinį, vadžioti norinčius aplankyti Dailės Muzėjaus galerijas, po minėtąjį muzėjų ir aiškinti apie ten esančių paveikslų ir skulptūros mainačiais žmonėmis. Jeigu teip bus ir toliau, tai knygyno užvežda turės pamislyti apie didesnę, rui-mingesn vietą. Užtėmyta pagal knygyno vedamas knygas, jog žmonės labai noriai ima knygas namo pasiskaitymui. Teko teipgi girdėti, kad pagal patarimą daugelio lankėstis už lankymą ir nuadėjimais kytojų, bus padaryta maža mokykla laivakortė ir knygynu. Įžanga žada būti nedaugias vieno cento reguliariškos lankytojams, t. y. apie 15 centų ant mėnesio, o metiniams lankytojams dar pigiau — gal tik \$1.00 už visus metus. Skaitykla yra gerokai aprupinta knygomis.

Knygyno padidinimui dikičiai paaukauta kelių privatikų upatų. Tolimesniam jos užlaikymui, apmokėjimui šviesos, tarnystės ir tt. eis pelnas nuo išsardymo „Lithuania“ sėvintėn, kuri randasi užpakalię skaityklos; tam tikslui teipgi nemažai aukauja „Lietuvių Ratelis“ ir pagalvis prigėlėš nors iš dalies mažutes mokes skaitytojų, kaip jau buvo su paminėta.

Skaitykla, ten padidomis dienomis, ir pirma. Respondentas...

Ateinančioje nedėlioje, 29 d. gegužio, bus p. Petrausko mokinių koncertas, Hull House Theatre.

PROGRAMAS KONCERTO LIETUVISKOS KONSERVATORIJOS MOKINIŲ.

Pradžią 7 v. vakare, 29 d. gegužio, 1910 m., Hull House teatre.

I.

1. March Gurlitt.

Pianas solo, Algirdas Graičiuniukas.

2. Golden Stars, Gavote, W. Popp.

Pianas solo, Megė Montvilutė.

3. Vakarinė daina St. Moniuszko.

Padainuos Petronė Kriščiokiūtė.

4. Menuet iš opr. „Don Juan“

..... Mozart.

Pianas solo A. Zimontas.

5. a) „Abendlied“ Krogman,

b) March „Der Kleine Soldat“,

..... Krogman.

Smuiku pagriež. Zosė Olševskitė.

Akompaniuoja Antanas Olševskutis.

6. „Mano laivas“ M. Petrauskas.

Padainuos Mikas Dudas.

7. a) Sonatine, op. 36, No. 1,

Alegro, Andante, Vivace

..... M. Clementi.

b) Mazurka, op. 7, No. 1,

..... F. Chopin.

Pianas solo, Antanas Olševskutis.

8. Abendlied R. Schumann.

Smuiku pagriež. Pran. Kuzmarskis.

9. a) „Kaitink šviesi saulutė“

..... M. Petrauskas.

b) „Nužmni mergina“

..... St. Moniuszko.

Padainuos Ona Balšaičiūtė.

10. a) Serenade „Unter Liebchens Fenster“ G. Lange.

b) Unter Doppelten Adler March J. Wagner.

Pianas solo, Vytaut. Graičiuniukas.

11. a) „Gypsy Song“, iš op. „Carmen“ J. Bizet.

b) „Dievačiai, dievuliai!“

..... M. Petrauskas.

Padainuos Malvina Horodeckitė.

12. a) Ave Maria .. Ch. Gounod.

b) „Serenade d'amour“ F. Blon.

Smuiku pagriež. Vincas Bigelis.

13. b) „Laivyne“ Ch. Gounod.

a) „Torna!“ Denza.

Padainuos Ksaveras Strumskis.

14. a) Sonate Pathetique, op. 13,

Grave, Molto allegro e con brio, Grave e Tempo primo

..... L. Beethoven.

b) Grotesque March, op. 32,

..... Ch. Sinding.

Pianas solo, Ernestas Damijonaitis.

15. a) Aria iš opr. „Rigoletto“,

„Caro nome“ G. Verdi.

b) „Kada atsibus mus Tėvynė?“

(Iš poemos „Jaunoji Lietuva“

Maironio) M. Petrauskas.

Padainuos Marė Jakševičiūtė.

Akompaniuoja ištisai saviems

mokiniam Mikas Petrauskas.

Lithuania skaitykla. Pereitą su-

batą vėl išnaujo atsidarė „Lithua-

nia“ skaitykla ir knygynas. Lygiai septynios vakare, tuojaus po atidarymū skaityklos durų, užplaukė pirma banga reguliariškų skaityklos lankytojų ir pripildė nedidelę skaityklos kambarėlį. Nuo 7 iki 10 val. vakare, visą laiką kambarys buvo net prisikimšęs besimainiačiais žmonėmis. Jeigu teip bus ir toliau, tai knygyno užvežda turės pamislyti apie didesnę, rui-mingesn vietą. Užtėmyta pagal knygyno vedamas knygas, jog žmonės labai noriai ima knygas namo pasiskaitymui. Teko teipgi girdėti, kad pagal patarimą daugelio lankėstis už lankymą ir nuadėjimais kytojų, bus padaryta maža mokykla laivakortė ir knygynu. Įžanga žada būti nedaugias vieno cento reguliariškos lankytojams, t. y. apie 15 centų ant mėnesio, o metiniams lankytojams dar pigiau — gal tik \$1.00 už visus metus. Skaitykla yra gerokai aprupinta knygomis.

Knygyno padidinimui dikičiai paaukauta kelių privatikų upatų. Tolimesniam jos užlaikymui, apmokėjimui šviesos, tarnystės ir tt. eis pelnas nuo išsardymo „Lithuania“ sėvintėn, kuri randasi užpakalię skaityklos; tam tikslui teipgi nemažai aukauja „Lietuvių Ratelis“ ir pagalvis prigėlėš nors iš dalies mažutes mokes skaitytojų, kaip jau buvo su paminėta.

Skaitykla, ten padidomis dienomis, ir pirma. Respondentas...

Nori pamatyti Kudirkos raštus? Jeigu nori pamatyti Kudirkos raštus, kaip jie išrodę, tai, laimingas chigietis, gali juos pamatyti nors ir šią savaitę. Per mandagumą p. Balevičiaus, kuriam yra prisistatęs krasa pirmas kompletas Kudirkos raštų, „Lithuania“ skaitykla jau turi juos pas save šepoj. Juos galima pamatyti, atsilankius minėtoji skaitykloj, kada ji yra atdara. Graži kruvelė knygų.

Knygų žiurkė.

Redakcijos atsakymai.

S. A. Lupušniui. Kas ima už žinios teisingumą atsakymą, turi po savo raštu pasirašyti pilna pravardė. Kitaip Tamtos rašto apie kunigo pamokslą negalima patalpinti. Kas teisybę skelbia, nereikalauja tą pasislėpęs daryti. Juk už raštą ir prie teismą turi kas nors atsakyti.

K. Kubiliui. Tai Tamtos vi-sai privatinis reikalas. Sujuomi reikia kreipties tiesiog prie Dr. Graičiuno.

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

101

102

103

104

105

106

107

108

109

110

111

112

113

114

115

116

117

118

119

120

121

122

123

124

125

126

127

128

129

130

131

132

133

134

135

136

